

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

nelo leto skupaj naprej . . . K 50.—
pol leta 25.—
četrt leta 13.—
a mesec 4.50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 55.—
za Ameriko in vse druge dežele: . . .
celo leto naprej K 60.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 vln. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.

„Narodna tiskarna“ telefona št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48.— | četrti leta 12.—
pol leta 24.— | na mesec 4.—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34.

Prihodnji torek narodni praznik!

Ob velikanski udeležbi zbrali so se včeraj zvečer v veliki dvorani Mestnega doma ljubljanskega zastopniki kulturnih in političnih organizacij vseh slovenskih političnih strank z namenom, da se porazgovore, kako dati duška ljudskemu razpoloženju in kako na slavnosten način proslaviti dan vstajenja naroda SHS. Shoda, kateremu je predsedoval deželni poslanec Adolf Ribnikar, sta se poleg zastopnikov strankarskih organizacij udeležila tudi člana Narodnega sveta Ivan Hribar in profesor Vesenjak. Vsi govorniki so povdarjali, da mora biti manifestacija veličastna in vredna naroda, ki vstaja v svobodni Jugoslaviji kot zmagovalce. Zavedati se moramo danes, da je naša dolžnost čuvati vse, kar leži in stoji na ozemlju naše države, kajti čez vse to je danes gospodar naš narod. Pokazati pa moramo tudi svetu, da smo Slovenci zrel narod, ki se odlikuje po svoji pameti in discipliniranosti. Ob velikanski navdušenosti je bil na to sprejet predlog, da se proglasi prihodnji torek za

Narodni praznik.

Ta dan naj počiva vse delo, zaprte naj bodo vse trgovine in gostilne. Vsem uradom se sporoči želja, da ta dan ne

uračujejo. Po vseh poslopih naj se razobesi zastave trojednega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov. Organizacijam se prepriča, da se vsaka v svojem delokrogu pripravlja na manifestacijski obhod, ki se ima vršiti v torek predpoldne. Politične stranke imenujejo zastopnike svojih organizacij za reditelje, katerih naloga bo, skrbeti, da se bo manifestacija izvršila brez vsakega kaljenja javnega reda in miru in na slavnosten način, kakor je to potreba. Zbor organizacij izvoli končno za priredbo manifestacije poseben odbor, kateremu pripadajo iz vsake stranke po štiri pristaji. Ta odbor se sestavi takole: dr. Debevc (SLS), Ivan Hlejš (JSDS), Cilka dr. Krekova (SLS), Anton Mozetič (JSDS), Josip Petean (JSDS), Jože Pirc (SLS), Josip Snoj (JDS), I. Srečnikova (JSDS), Franja dr. Tavčarjeva (JDS), Josip Turk (JDS), vikar Zabret (SLS), dr. Fran Zupanc (JDS). Predsednik zaključil krasno uspehi sestanek s pozivom, da naj vsak udeleženec v svoji organizaciji ter v krogu svojih znancev in prijateljev deluje na to, da bo potekla prihodnji torek narodna manifestacija vzorno na čast in ponos celotnega naroda SHS.

Oglasi Narodnega sveta.

Ljubljana, 25. oktobra.

Narodno Vijeće SHS. v Zagrebu je pozvalo vse pristaje strank, da se strnejo po vseh mestih, trgih, vaseh in selih v

odboje Narodnega Vijeća.

Z ozirom na ta poziv opozarja Narodni svet v Ljubljani gospode župane na določbo § 56. občinskega reda, ki pravi, da je ena najpomembnejših dolžnosti župana, da skrbi za krajno policijo, to je, da skrbi za javni mir in red v občini. Deželne komisije so začetkom vojske pozvale gospode župane, da izpolnijo to svojo dolžnost glede javnega varstva.

Pozivljamo gospode župane: 1. da ustanovijo odbore Narodnega Vijeća, ki bodo tvorili prostovoljno javno stražo. Orožje liste dobijo gospodi župani na okrajnem glavarstvu zastopi.

2. V slučaju skupnega napada od strani klatežev ali v slučaju političnih izgrediv je treba poklicati pomoč pri sosednjih občinah, oziroma naj se to nemudoma javi Narodnemu Svetu v Ljubljano, ki bo preskrbel za pravočasno pomoč.

Prosimo gospode župane, da blagovoljno sporočijo »Narodnemu

Narodni svet je od včeraj v permanenci.

Izprememba v štajerski vladi.

Štajerski namestnik odstopil.

Gradec, 25. oktobra. Štajerski namestnik grof Clary in Aldringen je z ozirom na politične dogodke podal svojo demisijo. Na Štajerskem se izvrši velika reorganizacija za nemško-štajerske pokrajine, in sicer se bodo ustanovili posebni gospodarski komisariati z obsežnimi pravicami, ki bodo kontrolirali državno in deželno upravo.

Štajerski Wohlfahrtsausschuss je sklenil v skupni seji s poslanci in ministrskimi predstavniki predlagati, da se v prihodnjih dneh imenuje dr. Viktor Wutte za gospodarskega komisarja na Štajerskem in dr. Arnold Eixler za njegovega namestnika. Obema gospodarskima komisarijema je podrejeno namestništevno uradništvo. Wohlfahrtsausschuss jima je posvetovalna korporacija. Gospodarskim komisarijem je podrejeno vsa politična in gospodarska uprava namestništva in gospodarskih uradov. Namestništvo mora izvesti vse odredbe gospodarskih komisarijev. Sem spadajo tudi odredbe in personalne zadeve političnih uradnikov, vsi vojni fond in vojnopomožne naprave ter vse denarno gospodarstvo. Centralna vlada in vojnogospodarske centrale se morajo obračati samo do gospodarskih komisarijev. V slučajih dvoma o kompe-

tenci imajo prednost odredbe gospodarskih komisarijev. Vse te odredbe veljajo seveda samo za nemški del Štajerske, ker pripadajo vse slovenske pokrajine jugoslovanski državi in nimajo ničesar opraviti z gospodarskimi komisariji v Gradcu. V vseh slučajih, v katerih potrebuje kdo pojasnila, naj se obrne do Narodnega sveta v Ljubljani. Rekvizicije gospodarskih komisarijev za slovenske dele Štajerske niso veljavne in se ne smejo izvršiti. Spodnja Štajerska je gospodarsko popolnoma ločena od Gradca. Prihodnje dni se bo razglasila tozadevna naredba Narodnega sveta.

Za Narodni svet:
dr. Anton Korošec l. r.,
predsednik.

*

Ljubljana, 25. oktobra.

Mnogi priporočajo, naj se drži papirnati denar doma, kakor češ, da je bolj varno ga obdržati doma, kakor ga naložiti v hranilnico. To mnenje je popolnoma napačno. Naj se zgodi z avstrijskim papirnatim denarjem karsikoli, je mnogo bolj varno, ako je naložen denar v kaki zanesljivi hranilnici, kakor da leži doma v skrinji.

Pozivljamo torej slovensko prebivalstvo v njegovem lastnem interesu, da ne obdrži papirnatega denarja doma, ampak da ga naloži v dobro stoječe slovenske zavode. Tudi ves drugi denar, ki je mogoče kje drugje naložen, naj se izroči slovenskim denarnim zavodom.

Dr. Anton Korošec,

predsednik.

Nemci prosijo za pogajanja z Jugoslavo.

Dunaj, 25. oktobra. Zastopniki nemških narodnih manjšin v bodoči državi SHS., poslanci Markhl in Malik za Štajersko, Nagele in Steinwender za Koroško ter grof Barbo za Kranjsko so se danes zgledali v Jugoslovanski klub ter izrazili željo, da bi se pričeli neobvezni pogovori o zadevah, ki se bodo tikale že v najbližnjem času interesov našega ozemlja, ter da se informirajo glede nemških narodnih manjšin v bodoči Jugoslaviji. Z naše strani so se razgovora udeležili dr. Korošec, dr. Ravnihar, dr. Jankovič in dr. Lovro Pogačnik. Razgovor je imel povsem informativen značaj.

Dež. posl. Adolf Ribnikar:

Najnujnejše vprašanje za Narodno Vijeće.

Jugoslovanski klub na Dunaju je imel v četrtek važno sejo o prehrani in o preskrbi. Sklenil je poslati posebno poslanstvo v Zagreb, ki naj bi izposloval dovoz živil za slovenske pokrajine in za Istro.

Ljubljanski Narodni svet je sklenil naprositi za živila in nujno pomoč v prehrani Narodno Vijeće v Zagrebu in Narodni Vyor v Pragi.

Ni torej nobenega dvoma, da se merodajni faktorji v polni meri zavedajo, v kako resnem položaju je naše ljudstvo vsled pomanjkanja prehrane.

Najvažnejši živil ni kruha, moka, mesa in krompirja je veliko premalo. Maščobe sploh ni dobiti in družine so primorane uživati nezabeljeno zelenjavo. Otroci in dolenci so brez mleka, tako da je vsa mlada generacija v nevarnosti. Brez mleka ostajajo tudi težko bolni.

Se veliko huje razmere, kakor jih doživljamo danes, pa se obetajo v bližnji bodočnosti. Že pred tedni je avstrijska vlada sporočila občinskim aprovizacijam, da smejo računati z moko k večjemu do decembra. Najboljša doba, v kateri bi se morali preskrbeti s krompirjem konsumenti, je pri kraju. Govejji hlevi postajajo bolj in bolj prazni. Številni prašiči je majhno, njih kakovost pa tako slaba, da o preskrbi prebivalstva z mastjo niti govoriti ne moremo. Bolj ko se bližamo zimi, bolj blizu je najhujše pomanjkanje. Drugim težkočam se bodo pridružile še transportne. Vozne živine in vozil že itak ni; železniški vozovi so vsled tehniških nedostatkov vsak dan v manjšem številu vporabni, porabljali pa se bodo v bližnji bodočnosti še večji del za druge namene, kakor pa za prevoz živil. Slovenskemu ozemlju preti končno nevarnost, da ga preplavi nebrojno vojaštvo. Te vrste gostje še v mirnem času, ko je bilo vsega dovolj, niso bili prijetni. Kaj bo, če odpove sedaj še erarična prehrana?

V resnici nismo v manjši nevarnosti kot Dunaj, čegar župan Weisskirchner izjavlja, da je iz strahu pred lakoto pripravljen takoj skleniti trgovsko pogodbo s češko - slovaško državo, samo če si zagotovijo obvarovanje dunajskega prebivalstva.

Vprašanje izboljšanja in preureditve aprovizacijskih razmer je za nas avstrijske Jugoslavoane ob nastanku države SHS. brezdvomno najvažnejše in najnujnejše narodno vprašanje. Celo skrb za javno varnost je mimo njega manj važna, kajti ob slabi aprovizaciji bi se ta izkazala v vsakem slučaju preslaba, ob dobri prehrani pa bi utegnili biti kmalu zadostna. Jaz ne dvomim o tem, da je bil padec Kerenjskega provzročen v glavnem z izpovedovanjem prehrane in oskrbe. Kdor neče izročiti Jugoslavije boljševizmu, mora gledati, da se nemudoma in brez odlaganja glede aprovizacije ukrene vse to, kar je neobhodno potrebno za točno, brezhibno in zadostno preskrbo prebivalstva z živil in drugimi nujnimi potrebščinami.

Neobhodno je potrebno, da preideimo od sklepanja, prošnji in obljub k dejanjem. Sami nase se avstrijski Jugoslavoani veliko ne moremo zanašati. Naša zemlja je revna že po naravi, vsled dolgih vojn let pa je tudi izčrpana. Kar pa je še na kmeth, naj ostane lačnim ljudem samim. Da bi se javna oblast pečala danes še z nabiranjem tega, kar je preostalo živil v naših krajih, se mi zdi, da je že prepozno. Čas hiti neznansko in že zdavnaj bi bilo preje vsega, a tudi naših ljudi, konec, predno bi mogli bodisi z dobrodelno ali pa uradno aprovizacijo zbrati pri naših malih posestnikih neobhodno potrebne množine živil. Za uvedbo rednih in uspešnih aprovizacijskih razmer prihaja v poštev edino uvoz iz Hrvice in uvoz iz inozemstva, zlasti iz Amerike.

Naloga Narodnega Vijeća v Zagrebu je, da takoj zaukaže instradirati najnujnejši transport živil v tostransko polovico monarhije. Zalostno bi bilo, ako bi se danes tega še ne dalo izvesti. Neobhodno je, da se nemudoma napravijo pri nas rezerve živil vsaj za en do dva meseca. Hrvaška nas mora vzdržati za vsako ceno in pod vsakim pogojem vsaj tako dolgo, da je mogoče po sklepu premirja uvoz iz inozemstva. Dolžnost Narodnega Vijeća pa je že sedaj preko Švice pridobiti za potrebnih virov. Kolikor mi je znano, je v

tem oziru preskrbjeno in je to ena najvažnejših nalog, ki jih je prevzel predsednik Narodnega Vijeća, dr. Korošec, s svojim potovanjem v inozemstvo.

Naloga Narodnega sveta v Ljubljani pa je, nemudoma izvesti vse priprave za brezhibno poslovanje notranjega aprovizacijskega aparata. Do sedaj smo imeli na našem ozemlju nešteto občinskih, deželnih, državnih in napol oficijelnih aprovizacijskih organizacij.

Na Kranjskem imamo za preskrbo prebivalstva z mleviskimi izdelki »Vojnožitni prometni zavod«, ki je podružica dunajske centrale. »Kranjska aprovizacijska družba« ima nalogo posredovati zlasti za importne predmete. Tudi ta korporacija je v zvezi s posebno centralo na Dunaju. »Deželno mesto za glavno živino« ima v rokah nakup klavne živine in preskrbo prebivalstva z mesom. Tudi to je imelo svojo centralo na Dunaju. Enake in slične organizacije s centralami na Dunaju imajo tudi slovenski kraji na Koroškem, na Štajerskem in v Primorju. Razven teh aprovizacijskih organizacij je bilo še vse polno manjših, javnih in zasebnih, zlasti pa občinskih. Tako skrbi n. pr. »Vojna zveza« za industrijsko delavstvo, železniške aprovizacije južne in državne železnice pa za svoje uslužbenke.

Narodni svet mora spraviti vse na našem ozemlju obstoječe aprovizacijske organizacije v sklad, tako da bo ena drugo izpolnjevala. Za žito in mlevske izdelke treba določiti le en zavod, za živino enega in za druge stvari tudi le po enega, čegar delokrog naj se razteza čez celotno slovensko ozemlje.

V področju NS. samega naj nastane prehranjevalni urad z dispozičijsko in nadzorstveno pravico. V njegov delokrog bi tudi spadalo izvesti po potrebi reorganizacijo in spopolnitev posameznih aprovizacijskih central kot izvršilnih organov NS.

Prva stvar prehranjevalnega urada NS. je, da nemudoma izvede uvoz živil iz Hrvice.

Prehranjevalni urad NS. pa naj bi imel tudi nalogo izvesti vse priprave za uvoz živil in neobhodnih potrebščin v trenutku, ko se odpro meje inozemstva. Brez krepke prehodne organizacije, ki bo morala biti ali v državnih rokah ali pa vsaj pod najstrožjo državno kontrolo, je brezhibna aprovizacija nemogoča. V boju vseh proti vsem, ob pritisku najhujše konkurence med trgovci doma in v inozemstvu, mora nastati kaos. Preprečiti ga je za vsako ceno ter vzdržati prehodno organizacijo, dokler ne bo uvoženega toliko blaga, da bodo pokrite najnujnejše potrebščine in dokler niso dani pogoji, da se more svobodna trgovina zopet normalno razvijati. Mnenja pa sem, da je treba pri prehodni organizaciji vpoštovati ne le interese konsumentov, marveč tudi koristi obrtnega in trgovskega stanu.

Pri uvozu živil iz inozemstva ne bo pomembna le množina živil, marveč tudi vrsta živil. Oziirati se bo v začetku le na uvoz neobhodno potrebnih in za vsakdanje življenje nujnih živil, dočim bodo manj potrebna živila, zlasti luksurijsna, ostala za poznejše uvoze. Naloga prehranjevalnega urada NS. bo tudi preskrbeti neobhodno potrebne pripomočke, da se bo nekaterih vrst blaga sploh moglo uvažati. Zalobog je zlasti Ljubljana, kar se tiče hladilnih naprav, ena najbolj zaostalih mest. Brez zmrovalnic in hladilnic pa je konstantno uvažanje in preskrbovanje prebivalstva z mesom brez večje ekonomske škode nemogoče. Prehranjevalni urad NS. bo moral pospeševati že takoj v začetku posebno pozornost tudi onim predmetom, ki so indirektno v važni zvezi s prehrano.

Ako izvede Narodni svet vse te priprave, bo mogla nova vlada pokazati narodu, da je njena uprava že takoj v pričetku boljša kot je bila stara avstrijska. Ne vem, če bi zadostoval en mesec, da bi se izvršile vse najpotrebnejše priprave. Zato rotimo in svavimo Narodni svet in Narodno Vijeće, da ne odlašajo ta z aprovizacijskim vprašanjem niti dneva, kajti tu leži pač tista točka, na kateri edini se lahko zgode naravnost usodopolni pogreški in neodpustljive opustitve, ki bi lahko uničile mlado narodno življenje.

Delati je treba hitro, brez birokratizma, brez ozira na levo in desno. Samo ob sebi umljivo pa je, da se mora vršiti vse to delo v sporazumu in s sodelovanjem vseh prizadetih strokovnjakov ter pod nadzorstvom in vodstvom posebnega aprovizacijskega odseka.

Ker vzlic prizadevanju in dobri volji od strani merodajnih faktorjev vendarle ne vidim še nobene garancije za naglo in velikopotezno izvedbo aprovizacije v slovenskem delu države SHS., se mi je zdelo umestno — ko morda vendarle ni še vse zamujeno — seznaniti javnost z vprašanji, ki so življenske važnosti za vsakogar, zlasti pa za ogromno večino tistih, ki že danes ginejo pomanjkanja. Ni nobenega dvoma, da je vprašanje prehrane prvo in najvažnejše vprašanje mlade države SHS. Narodni svet in Narodno Vijeće bi izpodnesla tla vsaki bodoči narodni vladi, kateri bi že sedaj ne ugledala poti z gorej omenjenimi neodločljivimi nalagami.

Likvidacija Avstrije.

Posvetovanja med Narodnim odborom in Narodnim Vijećem.

Dunaj, 25. oktobra. Zastopniki Narodnega vijeća so se danes po večernjih skupnih posvetovanjih z Narodnim odborom odpravili zopet v Zagreb.

Posvetovanja v Svidu.

Dunaj, 25. oktobra. Zastopniki Narodnega vijeća dr. Korošec, dr. Cingrija in dr. Žerjav se odpeljuje še-le jutri v Svidu.

Hrvatska preključuje nagodbo.

Zagreb, 26. oktobra. Seja hrvatskega sabora je sklicana za 29. oktober, da preključi in odpove nagodbo z Ogrsko.

Potovanje obnaši jadranski obali.

Dunaj, 25. oktobra. Poslanec Dunajski je postavil do ministrskega predstavnika v domobranskega ministra interpelacijo, v kateri pravi, da se vozi z našimi malimi pasajirskimi parniki toliko vojakov, da je videti, kakor da so to vojaški transporti. Vsled tega so ti parniki izpostavljeni nevarnosti torpediranja. Wilson je v svoji predzadnji noti Nemčiji zahteval, da se pasajirski parniki ne smejo potapljati, ker je tako vojskovanje nečloveško in barbarično. Vsled te note smemo domnevati, da sovržni podmorski čolni ne bi potapljali pasajirskih parnikov, če bi ti ne izgledali, kakor vojaški transporti. Tako se pa vozi civilno prebivalstvo v neprestanem strahu, kar je popolnoma nepotrebna tortura, če bi pasajirski parniki ne smeli prevažati vojaštva.

Klofač pri cesarju.

Predno se je odšel cesar na Ogrsko, je čakal poslanca Klofača na dunajskem Franc Jožefovem kolodvoru avtomobil, ki ga je odpeljal v Meidling, kamor je ravnokar dospel cesarjev dvorni vlak. Poslanca Klofača so povabili, da naj stopi v dvorni vlak, kjer ga je cesar sprejel v avdiciji. Poslanec Klofač je izjavil, da ni upravičen se spuščati v politične razgovore, naker se je cesar pogovarjal z njim o prehranjevalni krizi ter apeliral na češki Narodni odbor, naj Dunaja ne zapusti. Cesar je pripomnil, da je zadovoljen s sedanjim mirnim razvojem dogodkov na Češkem. Izrekel je upanje, da se bo tudi nadaljna likvidacija izvršila v redu ter se je prijazno poslovil od poslanca Klofača.

Jugoslovansko dijaštvo zapuša Dunaj.

Dunaj, 24. oktobra. Jugoslovansko dijaštvo je pričelo zapuščati Dunaj ter se vrača v domače kraje. Danes je dolžnost vsakega narodnega inteligenta, da se vrne med svoje ter jim je v težkem času ob strani. Mladina, domov med narod!

Poljsko Kolo prenehalo.

Dunaj, 25. oktobra. Z današnjim dnevom je prenehalo Poljsko Kolo obstojati. Osnovale se bo zveza poljskih državnih poslancev, v katero bodo vstopili vsi člani bivšega Kola, vsepoljaki in poljski socialni demokrati. Ta zveza se bo konstituirala v ponedeljek v Krakovu.

Iz Nemške Avstrije.

Dunaj, 25. oktobra. Izvršni odel nemškega Narodnega zbora namerava proglasiti, da je predcenzura odpravljena. Včeraj je določil izvršni odbor nemškega Narodnega sveta besedilo odgovora na Wilsonovo noto glede premirja in miru. Istočasno so se vršila predposvetovanja o ustanovitvi samostojne nemško-avstrijske banke, ki naj bi izdajala bankovce. Tudi v nemški Avstriji se ustanove narodne garde.

Dunaj, 26. oktobra. Nemški veleposlanik grof Wedel je prišel včeraj v parlament ter je imel posvetovanja z nemškim Narodnim svetom in pozneje še posebej s poslancema dr. Dinhoferjem in Seitzem zaradi prehranjevalnih razmer.

Novo avstrijsko ministrstvo.

Dunaj, 25. oktobra. Pri predstavljanju Poljskega kluba so se danes zglasili profesor Lammasch, Redlich in Stöltzel. Profesor Lammasch je sporočil, da ima nalogo sestaviti nov kabinet. Poljski klub je izjavil, da nima ničesar proti temu. Dvorni svetnik Lammasch bo ministrski predsednik, poslanec Stöltzel justični minister, dr. Redlich finančni minister. Oba poljska ministra naj ostaneta v kabinetu. Namesto Mataja naj vstopi v kabinet neki Seidl.

Dunaj, 25. oktobra. Cesar je sprejel demisijsko Hunsarkevega kabineta. Za njegovega naslednika je bil določen dvorni svetnik Lammasch, ki bo z malimi izpremembami prevzel sedanji kabinet.

Dunaj, 26. oktobra. Nanovo določeni ministrski predsednik dvorni svetnik Lammasch je izjavil, da hoče ustvariti samo prehodno ministrstvo, ki naj odda upravo narodnim vladam. Podpredsednik Tusar je izjavil, da mu je Lammasch kot avstrijski ministrski predsednik bolj simpatičen, kakor Hunsarke, da pa nimajo Čehi z Avstrijo ničesar več opraviti, pač pa ne bodo delali prehodnemu ministrstvu nobenih težkoč v prehranjevalnem vprašanju. Isto stališče zavzemajo Jugoslovani. Dr. Lammasch se bo predstavil zbornici v torek. V novo ministrstvo bo prevzel večino dosedanjih ministrov, med novimi bo menda nemški poslanec prof. Redlich. Seveda v kabinetu ne bo nobenega Jugoslavana, ne Čeha.

Tudi Seidler pojde!

Dunaj, 25. oktobra. V političnih krogih se govori, da bo vit. Seidler, šef kabinete pisarne, odlovljen in da bo za njegovega naslednika imenovan sekcijski načelnik v notranjem ministru baron Eichhoff.

Prehranjevalno vprašanje.

Dunaj, 25. oktobra. Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korosec je imel danes zopet konferenco s prehranjevalnim ministrom Landwehrom.

Dunaj, 25. oktobra. Danes so se zglasili odposlanci Wohlfahrtsausschussa v Jugoslovanskem klubu, da konfirirajo s poslanci slovenske Stajerske. O pogovori se bo obvestil Narodni svet, da bo sklepal o nadaljnjem postopanju.

Odgovor Avstro-Ogrske Wilsonu.

Budimpešta, 25. oktobra. Zunanji minister grof Andrássy bo jutri sestavil tekst odgovora na Wilsonovo noto ter bo odgovor najbrže tudi že jutri (soboto) odšel.

Avstrijska poslanska zbornica.

Dunaj, 25. oktobra. Poslanska zbornica je danes razpravljala najprej o internacijah in konfiscacijah Italijanov med vojsko.

Posl. Conci je v imenu Fascio nazionale (narodna zveza) izjavil, da je smatrati italijanske pokrajine v Avstriji glasom Wilsonovih točk kotiz avstrijske države izločene. Te pokrajine pripadajo danes virtualno že Italiji. Zato se italijanski poslanci ne marajo več pogajati niti z drugimi narodi. Zato pa se Italijani tudi zavarujejo proti posebnemu stališču, ki bi ga naj zavzemal Trst. Posl. Pitton uga, da se izločitev izvrši čisto brez krvoprelitja in izjavlja, da so socialni demokratje zadovoljni s posebnim stališčem Trsta, če so podane za njegovo samostojnost mednarodne garancije. Narod pa naj odloči po sklepu mira z glasovanjem.

Poslanec Bugatto zahteva za Furlane pravico, da glasujejo o svojem bodočem državnem pripadnosti.

Grof Barbo zahteva za Kočevce pravico, da se pridružijo državi svojega naroda, ker so avtonomi in ker žive skupno na zaključnem ozemlju. Narodnostna ideja je premagala državno; zato nam ni treba več gledati v drugih narodih svojih sovražnikov. Apelira na zbornico, naj omogoči narodom miren razhod.

Ves dan je bila zbornica popolnoma prazna.

Prihodnja seja v torek.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 26. oktobra. Cesar je sprejel včeraj v Godóhlo ministrskega predsednika Karolyja v dolgi avdijenci.

KRVOPRELITJE NA DVORU V PEŠTI.

Budimpešta, 26. oktobra. Včeraj je prišlo do demonstracij v vseh delih mesta pred uredništvom časopisov in pred stanovanji raznih politikov. Z balkona parlamenta so govorili grof Karolyi, Andrássy in Apponyi. Pred parlamentom se je vršilo

veliko ljudsko zborovanje, v katerem je bilo sklenjeno, ustanoviti vojaški, delavski in ljudski svet za Ogrsko, ki naj bi vzel zadeve dežele v roke. Podrobnejša poročila, kakor tudi smer teh demonstracij je dunajska cenzura zadržala.

Budimpešta, 25. oktobra. Na peštanskem dvoru je prišlo danes do demonstracij, pri katerih je tekla kri. Več sto oseb, med njimi večina univerzitetnih dijakov, je prišlo na kraljevi dvor manifestirati. Pri tem je govoril neki dijak, ki je izjavil, da je cesar - kralj pobegnil med Ogrce, ker se na Avstrijskem ni čutil varnega. Nastal je hrup in zmeda. Prišlo je do pretepa. Sledil je spopad vojaštva z dijaki, pri katerem je bilo mnogo oseb, vojaštva in civilistov, ranjenih. Na lico mesta je ostalo tudi nekaj mrtvih.

Brez godbe in cesarske pesmi.

Budimpešta, 26. oktobra. Navada je bila, da se je pri spremembi straže na cesarskem dvoru pela cesarska pesem. Z ozirom na kritični položaj pa se bo sedaj dvorna straža spreminjala brez cesarske pesmi in godbe.

Nemška poslanska zbornica.

Ustavne predloge sprejete. — Odobran napad na nemškega cesarja.

Berolin, 25. oktobra. (Kor. urad.) Zbornica je sklenila: proti glasovom konservativcev in neodvisnih socialistov demokratov pri tretjem čitanju ustavnih predlog, da ne bo debatirala o zadnji Wilsonovi noti.

Korfantv (Poliak) pravi, da spadajo k Poljski poljski okraji Slezije, Poznaniskega, zapadne in vzhodne Prusije. Schulz (državna stranka) izjavlja, da vsi Nemci v vzhodni marki slovesno protestirajo proti temu, da bi se odstopil kak del dežele. Kohn (neodvisen soc. dem.) predlaga Hindenburgovo brzojavico na podrejena poveljstva, po kateri se armada in mornarica upirata Wilsonovim poveljem za premirje. Ljutje napada cesarja in izjavlja, da ne le sedanji cesar ampak vsa dinastija mora izginiti s pozornosti. (Živahni klici in nemir na desni.) Tribuna ploska in pozdravlja povrnika, desnica viharo protestira.

Predloge so bile nato sprejete v tretjem čitanju.

Nemškemu cesarju vzamejo poveljniško oblast.

Berolin, 26. oktobra. V današnji seji nemškega državnega zbora bo predložila vlada načrt, glasom katerega naj se prenese vrhovna poveljniška oblast na civilno vladu. »Tägliche Rundschau« jadicuje, da naj prideta Hindenburg in Ludendorff pod poveljništvo Erzbergerjev in Scheidemannov. V včerajšnji seji nemškega državnega zbora je prebral poslanec Ledebur pismo nemškega cesarja carju Nikolaju, v katerem je izjavil, da naj se vsi poslanci centru in socialne demokracije pobesijo, da bo mir v Nemčiji. Državni podtajnik je označil to pismo brezpomembno za sedanje razmere.

Kabinetni svet v Berlinu.

Berolin, 25. oktobra. V kanclerjevi palači se je vršil kabinetni svet, katerega se je udeležil tudi cesar. Svet je trajal od polne do večera. Šlo je za sestavo parlamentarnega sistema v smeri, da se ima vrhovna poveljstvena oblast uvrstiti v okvir ustavne odgovornosti. Parlamentarna vlada bo mogla kriti s svojo odgovornostjo vse akte poveljstvene oblasti. To se stori potom državne vojaške urada.

Berolin, 26. oktobra. Včeraj sta bila Hindenburg in Ludendorff od nemškega cesarja sprejeta v dolgi avdijenci, nakar je sledil pod cesarjevim predstvom kronske svet. Nekoliko pozneje se je sestel takozvani vojni kabinet na dolgo posvetovanje.

Kdo je kriv vojne?

Berolin, 26. oktobra. Neodvisni socialist Haase je zahteval v seji nemškega državnega zbora, da se odpro državni arhivi zunanje urada, da se more dognati, kdo je kriv vojne. »Berliner Tageblatt« poroča, da se bodo v kratkem pričela pripravljala dela in da se bodo spisi v nemškem zunanjem uradu uredili, da bodo arhivi javno dostopni.

Liebknecht naj bo predsednik nemške republike.

Monakovo, 25. oktobra. Neodvisni socialist urednik Eisner, ki je bil pred kratkim izpuščen iz zaporja, je govoril na nekem zborovanju, kjer so ga sprejeli kot mučenika, da mora biti cilj politike vseh nemških socialistov velika socialistična nemška republika, kateri naj se priklapi nemški del Avstrije in ki naj dobi za predsednika dr. Liebknehta, ki bi mogel doseči tekem 24 ur mir od entente.

Nemčija se že ne vda?

Haag, 25. oktobra. »Manchester Guardian« pravi, da so nemški vojaški krogi očitno mnenja, da se je vojaški položaj izboljšal, vsled česar niso več tako dostopni za vprašanje premirja. Domneva se, da bodo Nemci poskusili doseči predno sprejeme Fochove pogoje, odločitev na kopnem in na morju.

Mirovni pogoji entente.

Milan, 25. oktobra. »Corriere della sera« poroča iz Londona: Angliška in francoska vlada se pogajata z Wilsonom zaradi mirovnih pogojev. Z ozirom na svoje izgube 8 milijonov ton ladijskega prostora zahteva Anglija nadomestila z nemškimi trgovskimi ladjami in izročitev vseh nemških podmornikov. Francoska vztraja pri tem, da mora Nemčija vrniti Francoski Alzacijo - Loreno.

Zeneva, 25. oktobra. Hervé zahteva, da morajo Nemci izprazniti ne samo Francosko, Alzacijo - Loreno in Luksemburg, marveč tudi ves lev breg Rena. Nemške pokrajine naj se sicer ne aneksionirajo, pač pa naj se ustanovi nevtralna država, ki naj štiti Francosko pred bodočimi nemškimi vpadi. —Avanti« zahteva, da naj bodo

kolonije kolektivna posest človeštva tako dolgo, da bodo domačini dozoreli za lastno upravo. — V angleški poslanski zbornici je izjavil Bonar Law, da bi bilo nespametno, v sedanjem trenutku razmotrivati angleške mirovne pogoje.

Nemški glasovi o Wilsonovi noti.

»Lokalanzeiger« piše: Vojni minister je včeraj v zbornici izjavil, da nemška armada še ni poražena in nemška domovina še ni zlomljena. Ob tem poudarja, da ni nobenega dvoma o tem, kaj zahteva sedaj čast nemškega naroda.

»Germania« izjavja: Naše mnenje je v glavnem to, da je nota Wilsonova načelno ustrezljiva, kako daleč pa vodi do dejanj, moramo počakati.

»Nordd. Allg. Zeitg.« piše: Nemčija pričakuje poročila, pod katerimi pogoj bodo sovražniki z njo sklenili mir in ali so pripravljani, na temelju Wilsonovega programa pričeti pogajanja. Vsi narodi bi morali skrbeti za to, da se najprej konča morilna vojna in vse drugo potem reši v duhu pravičnosti, kakor zahteva predsednik Wilson.

»Vorwärts« piše: Potem, ko smo sprejeli Wilsonov program, bi bilo nespametno, postaviti se proti njemu z orožjem v roki. Naši nasprotniki pa, ki zahtevajo razoroženje nemškega naroda, si bodo morali biti na jasno o tem, da se velikega naroda za trajno ne more razorožiti.

Nemška konservativna frakcija poslanske zbornice je podala državnemu kanclerju svoj sklep, ki poudarja: Nova Wilsonova nota zahteva brezogojno kapitulacijo, odstranitev cesarja, odpušitev naših vojskovodij, kakor tudi popolno podvzemanje pod nasilni mir. Sprejete te pogoje bi izročilo vsakega Nemca politični brezpravnosti in gospodarski sužnjosti za cele generacije. Nemška čast zahteva, da vlada tako domnevo zavrne in varnost države zahteva, da pozove nemški narod na zadnji boj.

Danci za svoje pravice.

Kodanj, 23. oktobra. (Koresp. urad.) V tajni seji obeh daniških zbornic je poročal zunanji minister Cavenius o znanjem položaju. Po zaključnih razpravi so sprejeli izjavo, ki pravi: Člani državnega zbora se drže prej kot slej nevtralnosti kot edinega temelja za politiko Danske nasproti vsem državam in soglašajo v tem, da pričakuje danksko ljudstvo, da se uresniči njegove narodne nade s pravično izvedbo narodnega načela in s pravico samoodločevanja narodov, kar pripoznavata obe vojujoči se stranki.

Še enkrat popirnat denar.

O tem sem pred kratkim že pisal, podajam pa še nekaj pojasnil, ker izpovedavam iz raznih popiranevanj, da vlada glede tega velika neaestost in negotovost, ki bi utegnila napraviti veliko gospodarsko škodo.

Eno najbolj pogostih vprašani je vprašanje, ali ne bo denar popolnoma propadel, ako se ne vstavi »veletrogovna za bankovce«, ki nam daje vedno več tega blaga.

Na popolni propad denarja pa ni niti misliti, ako pride tudi avstro-ogrška banka v konkurz ali v likvidacijo; s tem se itak mora računati v najkrajšem času, zlasti po zadnjih političnih dogodkih.

Množina izdanege popirja (bankovcev) znaša okrog 25 milijard, ako so uradna izvestja resnična in točna. Pa recimo, da tudi niso in da znaša množina popirnatga denarja z drobižem v kronah in dvokronah 30 milijard, se s tem račun bistveno ne izpremeni; to naj vsak premisli tako-le:

Zadnji avstrijski državni proračun izkazuje potrebnost 2200 milijonov, to je namreč redna, neizogibna potrebnost na davkih. Ogrska izkazuje približno tudi toliko, z Bosno in Hercegovino tedaj okroglo 5 milijard. To bi bilo proti 25 milijardam popirnatga denarja ena petina ali 20 odstotkov. Ker sem vzel samo 25 milijard zaradi enostajnega računa, zato nisem vstel doklad k davkom, katere sicer seveda spadajo tudi v ta račun.

Toliko denarja terja država, toliko ga izšli gotovo vsako leto iz ljudi. To mnogo ga toraj morajo imeti, če ne im država na imetje proda, da dobi potrebn denar za svoj obrat. Ako na uradno vlogo ne pritisneš dveh kron v podob kolka, ga ne dobiš odgovora, ako n posebno nujna stvar. V tem primeru na izterjati država ti dve kroni od tebe naknadno in zraven še — kazen, »povšeček«.

Ako tožiš, moraš založiti kolke, ker se sicer ne uvede postopanje. Pri razpravah zaradi razžaljenja časti plačati moraš kolek, predno se razprava začne, sicer sodnik ne razpravlja s teboj. Ako greš na železnico, kupiti moraš karto, ako kaj pošliš, plačati moraš vozno, ako kaj pišeš komu in pošliš po pošti, kupiti moraš znamko itd. itd.

Poleg davkov potrebuješ tedaj denarja za razne stvari, in to dosti denarja, recimo 5 do 10 odstotkov, tedaj skupaj 25 do 30 odstotkov. Nižje denar sploh pasti ne more, toliko notranje vrednosti ima kot potrebno sredstvo za plačilo davkov, doklad, in drugih davkov državi in javnim napravam.

Dobivam tudi vprašanja, ali je padec denarja sploh neizogiben. Na to odgovarjam:

Ali je sploh mogoče, da plača ljudstvo toliko? Da to med vojsko ni mogoče, to je jasno, to vsak prizna. Jaz pa menim, da tudi v miru ne; v miru bo še manj mogoče, ljudi do zadnje kaplje krvi izsesati. To se vidi na zadnjih političnih dogodkih, sicer se pa naj samo pogleda stanje trgovine, industrije, obrti.

Drugo vedno ponavljajoče se vprašanje je vprašanje, ali ni najbolje plačati dolg. Ali mi ne bo treba plačati v novem denarju ravno toliko, ako stari propade?

Leta 1812, je naša država prišla v konkurz, razveljavila stari denar in izdala nov denar. Za star popirnat goldinar si dobil novih popirnatih 20 krajcarjev. En nov goldinar je bil za pet starih in so se tako seveda davki, ki so ostali v isti višini predpisani, povišali na petkratni znesek. Prišel si lahko na davkarijo, že nov goldinar, ali pa starih — pet.

Ako si se pogodil pred razglasom bankrota, da kupiš posestvo od mene za 100.000 gld., in se je bankrot razglasil eno uro pozneje, a ti se zavezal plačati kupnino drugi dan, plačal si mi — samo 20.000 gld., ker se je z bankrotom proglasilo 80% denarja neveljavnim. Ako bi mi bil prinesel drugi dan starega denarja 100.000 kron, bi bil pa tudi izpolnil pogodbo in dobil posestvo. Vsled bankrota sem pač izrabil jaz na denarju 80.000 gld., požrl mi jih je erar. A jaz nisem bil opravičen, zahtevati izpolnitev pogodbe v novi veljavi, da mi plačaš v novem denarju pogojenih 100.000 gld.

Matematično ravno isto bi bilo sedaj.

Davki bi bili petkrat težji, državni nastavljeni bi dobili avtomatično petkrat več, ako se jim ne bi plače znižale...

Ako si pa dolžan danes 100.000 K in jutri pade denar, izginejo krone in nastopijo novi denariji ali morda »šnarji«, in se proglasi, da so krone padle na eno petino, da se jih vzame tedaj iz prometa 80 odstotkov, to je 20 milijard. — tu naj vsak malo pomisli, kaj to pomeni — tedaj v novem denarju upnik ne more zahtevati 100.000 denarijev, temveč samo 20.000. Ako imaš pa ta denar spravljen doma v starem denarju, bo tvojemu upniku vse eno, kaj mu prineseš: ali starih 100.000 slabih kron, ali novih 20.000 dobrih »sokolov«, »dinarijev«, »levov«, »perperov«, ali kakorkoli se bodo že imenovali.

Ako imaš tedaj v trgovini, banki, doma, toliko denarja, kolikor si dolžan zopet drugim, se ti ni treba bati, da bi kaj izgubil.

Na tvojem posestvu je n. pr. vknjižen dolg mestne hranilnice ljubljanske v znesku 20.000 K, a tebi preostaja zaradi pomanjkanja blaga v blagajni denar, da bi teh 20.000 K lahko pogrešal. Ali plačaš dolg?

Zaradi denarne veljave ali iz strahu pred padcem te veljave ti ni treba tega storiti. Ti si dolžan 20.000 K in imaš teh 20.000 K ob enem v rezervi, da jih boš lahko dal, kadar ti bo treba plačati...

Ako pade denarna veljava tudi na 25%, na eno četrtino, dal boš v novem denarju 5000 novih enot in toliko bo tvoja rezerva starih 20.000 kron vredna.

Svetujem ti pa tudi, da dobro premisliš, predno se odločiš sedaj plačati dolg.

§ 14. zakona o vojnem davku z dne 16. februarja 1918 pravi, da se pri odmeri dohodninskega in vojnega davka podvrže davku vsako premoženje celo, — ne samo njeza dohodki! — ako se tako premoženje prikaže na dan pri odmeri dohodnine za leta 1917 do 1922, in ako ne dokažeš, da izvira to premoženje iz dohodkov, ki so bili že obdavčeni. To je past, pred katero moraš paziti, da jo sprožiš, predno jo pri meš v roke, ker te vtegne sicer zagrabit za kožo.

Ako bi pa kdo želel o teh vprašanjih se natančneje pojasniti ali sveta, sem mu na razpolago v dopoldanskih urah na stanovanju nasproti Narodne tiskarne v Ljubljani.

Dr. Robert Kermauner.

Dr. Mirko Černič:

Nujni zdravstveni problemi.

Po bliskovito gre vseh živih dan!

Soli vaše njive zorane?

Župančič.

Ni ga dne, ki bi nam ne prinesel novih zgodovinskih dogodkov. Vihar, ki je širil leta divjal po bojiščih, se sedaj še večjo silo zalagaja v zaledju v vse, kar je trilega, plesnjivega, kdo je pred dobrimi štirimi tedni samo sanjal o tem, kar se je v tej kratki dobi v resnici že zgodilo! In kdo nam jamči, da se že jutri ne odpro vrata v resnično svobodno življenje, ki bo s svojo resničnostjo zahtevalo od nas, da mu vlijemo sveže krvi, ki naj zaigra po njegovih žilah!

Zato se mi zdi, da je skrajni čas, da pregledamo vsestransko svoje postojanje, da se prepričamo, soli dovolj solidne, ker burja dogodkov nas lahko v trenutku pripravi do tega, da si komaj utegnemo otresti prah s svojih nog, ko bo treba prevzeti ne samo sladkosti svobodne Jugoslavije marveč tudi nemale dolžnosti.

In zdi se mi, da ne haš najmanj dolžnosti pade na zdravniški stan. Za to sem se namenil, da v naslednjem podam nekaj misli, ki se mi zdé zelo aktualne. Bojim se namreč, da bo stari greh prepoznosti tudi tu prinesel hudo pokoro.

Nesteti so grobovi, ki krijejo mlađe slovenske kosti, a še obilnejše je število onih, ki im je vojna vsekala težko zacepljene rane v tet ali oni obliki. Te poškodbe zmanjšati in zboljati ter zabraniti, da bi se razpasle, je velikanska naloga, ki zahteva nujne rešitve. In tu je treba iti nemudoma na delo!

Kakor vse kaže, začetek demobilizacije ni več daleč. Naši fantje in možje pa tudi marsikatero dekle in žena, ki jih je vojna spravila z doma, se porvnejo in z njimi pridejo bolniki, ki so se razpasle po bojiščih in povsod, do koder je pošastni vpliv vojne segel. Mislim tu pred vsem na splošno bolezn, o katerih nam statistike navedajo naravnost gorostase številke. Koliko nevarnosti za naš narodni organizem tiči v tem deistvu! Kako težka in hvaležna naloga, te nevarnosti reducirati na minimum!

Strokovnjaki na tem polju so že pred meseci sprožili misel, da se morajo vojaki, predno se odpuste, preiskati in vsi oboleni zadržati ter izročiti specializmom v zdravljenje. Dali do izvedbe te jako pametne ideje pride, to je težko reči. Koliko pametnih misli se je že sprožilo na kmalu zopet pokopalo! In ista usoda utegne zadeti tudi to! Zato se mi zdi potrebno, da se pripravimo, da v potrebi to zadevo sami izvršimo.

Glede podrobnih izpeljave imajo besedo v prvi vrsti naši venerologi. Meni zadostuje, da na to opozorim in podam samo v glavnem načrt, ki bi morda služil za podlago.

Ce prav vem, se ima demobilizacija po predpisih izvršiti na ta način, da se vojaki zbirajo pri svojih kadih in

od tam definitivno odpuščajo. Kakor se sliši, se v kratkem vrnejo kadri naših polkov v domovino. Tu bo treba torej zdravniškega pregledovanja in vsak oboleni se mora zadržati ter oddati v bolnišnico, ki jo vodi specialista ter tam magari prisilno zdravi. Da naše civilne bolnišnice ne bodo zmogle tega dela, v tem ni dvoma, saj nekatere splošno bolnih sploh ne sprejemajo, druge pa razpolagajo z minimalnim številom postelj (dermatološki oddelek deželne bolnišnice v Ljubljani n. pr. ima 66 postelj). Kako bo z vojaškimi bolnišnicami po sklepu miru, tega ne vemo. Na vsak način pa je potrebno, da pravočasno mislimo na to in vse potrebno pripravimo, da stvor sami zagrabimo, če bi drugi faktorji iz kateregakoli vzroka odrekli.

V Ljubljani je bilo leno število rezervnih vojaških bolnic, ki so bile oziroma so še nastanene po nekdanjih vojašnicah, ki so last dežele oziroma občine. Po sklepu miru se te bolnice menda kmalu razpuste. Stotine postelj in oprave se bodo najbrž na dražbi prodale. Skrb dežele, občine, denarnih zavodov itd. bi bila, da to opravo pokupijo in jo izroče v gori opisani namen. Na ta način imamo v hipu bolnišnice za silo, kjer bi se zdravili splošno oboleni, predno gredo domov in razširijo bolezn. Pa ne samo na te bo treba gledati, marveč tudi na one, ki so se našle kake druge infekcijske bolezni v prvi vrsti jetike, malarije itd., da o invalidnih niti ne govorim.

Zdravnikov specializmov v ta namen imamo tudi. Klinično izšolanim venerologom doktorju Demšariu, Šavniku, Robiču je treba dati priliko, da obvarujejo naš narodni organizem pred veliko škodo, ki nam preti. Prezreti pa ne smemo, da je treba ravno tako kot vojaške preiskati tudi vse ženske osebe, ki so bile v katerikoli obliki mobilizirane.

Za drugo vrsto infekcijskih bolezni je treba izročiti skrb internistom. Posebej za malarijo imamo specialista v dru Matku.

In tretja kategorija so invalidi. Dokler nimamo nobenega operativnega ortopednega specialista, bodo morali kirurgi prevzeti to delo. In od teh se bo gotovo eden ali drugi intenzivno posvetil tej tako važni stroki, ko se je zamudilo, da bi se bili dali dirigirati mladi naši zdravniki na večje ortopedne zavode, ki so nastali med vojno.

Razven tega je treba za bolnišnice strežniškega osobia, koliko prostovolnih zdravniških strežnic se je izkazalo v vojni, koliko naših fantov v sanitnem poklicu! Dajmo tem ljudem priliko, da se posvetijo tudi v miru temu poklicu, za katerega ima marsikateri veselje in obilo zmognosti. Zlasti našim dekletom odpremo s tem lep poklic in široko polje plemenitega udejstvovanja. Sploh pa treba gledati, da pridejo tudi posvetne ženske v bolniško službo, za kar je začetek že storjen, treba ga le še primerno izpopolniti.

Nikakor si ne prikrivam, da bodo ekonomske zadeve delale hudo preglavico pri izvršitvi teh načrtov, toda tudi te se bodo morale premagati.

To bi bile naloge, ki nas čakajo takoj, ko se demobilizacija odredi. Zdravniki in narodni svet, ki mora biti tudi v teh vprašanjih vrhovna inštanca, naj ne zamude niti trenutka, ker vsako odlašanje rodi nepregledne in usodopolne posledice.

Ravnokar berem, da so naši poslanci na Dunaju zahtevali, da se ranjeni in bolni naši vojniki iz družih bolnišnic takoj odpravijo v bolnišnice v domovini. Kaj bo, če tu enkrat vojna uprava hitro uzodi tej zahtevi? In ni neverjetno, da to bodo posamezne dežele v času skrajne prehranjevalne krize prisilile, da jih reši inorodnih jezdec.

Čas je skrajno resen!

Še en brepak obračun z militarizmom.

Dunaj, 23. oktobra.

V vojnem odseku delegacij je danes posegel v debato delegat Fon, ki je izjavil:

Jugoslovani nimamo več zanimanja za to, kar se govori ali sklepa v delegacijah, ker z ozirom na našo državo vredimo stvari, kakor se bo nam zdelo. Zato ne bom veliko razkladal, kar bi v drugem slučaju storil.

Ze pri zadnjem zasedanju vojnega odseka smo navedli veliko število slučajev, kjer so avstrijski vojniki zagrešili razne zločine, umore, rope in plenjenja, zločine, ki nimajo zgleada. Vložili smo veliko število interpelacij o istem predmetu. Ta tema naravno še dolgo ni izčrpan in nadaljevati bi moral tam, kjer sem v zadnjem govoru končal. Toda tega ne storim. Mi smo se namreč morali prepričati, da so vse pritožbe ostale brez uspeha. Nam ni znan niti en slučaj, kjer bi zločini, ki so se zgodili na našem narodu, dobili zasluženo kazen. In čudno je vsekakor, da vojno ministrstvo ni v stanju odgovoriti niti na en sam slučaj. In vendar so bila to dejanja, ki kriče po masčevanju do neba.

Naj omenim voja

govoren. Ali ste preiskali vsaj te najhujše slučaje in z kakšnim uspehom? Ali mislite še naprej molčati? Bodite averjeni, da teh grozot Jugoslovani ne bodo pozabili, četudi se Vi delate kakor, da se nič zgodilo. Sicer vemo, da vse vade preiskave, ki ste jih uvedli ne bodo imele uspeha, ker zaslišujete krivice, kakor priče. Rad bi videl bedaka, ki bi sam sebe oboževal.

Nas na jugu zanima v tem trenutku strateški položaj na italijanski fronti, brez dvoma se bo namreč naša vojska umaknila z italijanskega bojišča, ker smo že sprejeli Wilsonov predlog, da izprazne zasedena ozemlja. Nadaljnji razvoj bo seveda ta, da sklenemo mir, ker je pri sedanjih razmerah vendar izključeno, da bi se še naprej vojskovali. Posledica temu pa mora biti splošna demobilizacija. Pustite vendar vojaške domove. Kakor Vas poznamo, vas tega storiti ni volja in zato moramo računati z možnostjo, da se z italijanske fronte umaknete. V tem slučaju naj torej pride vojskovo na Goriško, Kranjsko in morda tudi na Štajersko. Ker je nesmiselno držati vojaške še dalje pod orožjem, zahtevamo, da spustite vojsko domov, da pomaga vspostaviti deželo. Naši ljudje so brez izjeme morali iti na vojsko že maja 1915, pa niso dobili nikakih dopustov, ker je bilo ozemlje zasedeno po sovražniku. Doma so sedaj neobhodno potrebni za obnovo dežele, ker ni misliti nato, da bi sedanja vladna akcija imela nikakega pravega uspeha.

Izstradano vojskovo je sedaj izgubilo vsako disciplino, bo po deželi kradlo, ropalo in morilo. Opozorjam torej vojaške oblasti na dvoje:

1. Da skrbijo pravčasno za zadostno prehrano vojskove, nato je treba vojskovo zaposliti. Vojak, ki ne bo imel dela bo vedno pripravljen k ekscesom. Vojskovo je našo deželo razdelalo, vojskovo naj jo vzpostavi. Zahtevamo torej da se vse vojskovo, ki bi se morda nastanilo na naši zemlji, porabi kar najintenzivneje za obnovitev Goriške: treba je še municijo pobirati, odstraniti žične ovire betonska dela, zasuti jareke, nakratko pokrajino naravnost meliorizirati. Nikdo ne razpolaga z takimi pripomočki, kakor vojskovo. Vi imate ljudi in ves potrebni material. Same protekcionizma se ne sme uganjati, kakor se je to godilo. Prva hiša, ki je bila v Gorici popravljena je last bogate aristokratije. Niste ji samo hišo popravili, ampak pripeljali ste ji celo vso hišno opravo iz Vidma. Popravili ste visokemu uradniku njegov grad; revež na Goriškem pa nima strehe, da pod njo leže. Eno prvih del je bilo, da ste hitro zgradili zopet hišo nesramnosti. Mi smo vajeni v Avstriji na protekcionizmu, a mislimo, da bodo take reči izključene v očigled strahotnem razdelanju, ki se ga vidi po Goriškem. Kdo naj se še čudi, da ljudstvo, ki je vojskovo že poprej mrzilo, tega sedaj sovraži.

Tovariš Mayer je omenil, da zahtevajo Čehi svoj delež pri stvarni demobilizaciji, in je izrazil dvom, ali tim tiče. Ako tovariš Mayer misli, da ne bomo tudi mi zahtevali ali pa ne dobili deleža, ki nam pritiče, se silno vara. Naša dežela ni bila uničena po naši krivdi in tudi ne nam v korist; zasledovali ste čisto druge namene. Zato pa zahtevamo od vojaške uprave, da nam ne da samo razmernega deleža stvari, ki jih vojskovo ne rabi več, ampak da nam jih da veliko več, kakor drugim deželam. Mi smo Vaši upniki in bodite zagotovljeni, da boste morali tudi pošteno plačati. Oškodovani smo bili že zadosti pri delitvi italijanskega plena. Še sedaj se nemško vojskovo prepira v Vidmu z našimi radi razdelitve tega plena. Potem ko so nas popolnoma oropali, hočejo odnesti ves plen.

Strah pred poplavitvijo dežele z vojskovo je pri nas splošen. Ljudstvo pa se boji tudi, da bi vojskovo pričelo z revizijami. Komandant čet na italijanski fronti je že pred časom namignil, da bo po deželi reviziral. Z velikimi težavami in velikim naporom je ubogi narod obdelal nekaj zemlje in spravil pičel pridelek. Ponekod so medtem sicer že povzeli. Gotovo je toliko, da ako bomo odvisni od Dunaja glede preskrbe z živilji, da nastane lakota, kakor je svetovna zgodovina ne pozna. In sedaj, da bi se revizirali! Hočete po brati izmučenemu bednemu ljudstvu še zadnji košček kruha? Resno moram svariti pred takim početjem, ker maščevanje gotovo ne bi izostalo. Skrbite pravčasno, da bo vojak imel hrano.

Vojne vesti.

AVSTRILJSKO POROČILO.

Dunaj, 25. oktobra. (Kor. ur.) Italijansko bojišče. Mirovna ponudba centralnih držav naših sovražnikov na jugozapadu ni ovirala naložbi svojim in našim armadam nove krvine žrtve. Silen artiljerijski ogenj je uveličal predčerašnjim napad med sotesko Assa in Jadranskim morjem, ki se je pričel večeraj zjutraj na benečanski gorski fronti in na prostoru južno od Montella. Kakor navadno, so naše vrle čete hrabro, zvesto in disciplinirano zavrnile napad. Na visoki planoti Sette Comuni so se vršili ljudi boji v pokrajini jugozapadno od Aslaga na gori Sisemol in v pokrajini Monte di Val Bella. Posrečilo se je sovražniku mestoma vdreti v naše järke, povsod pa smo ga zavrnili ter je moral ponoco zapustiti tudi Sisemol, ki ga je najdalj držal. Seklerji pešpotnikov št. 82 in 131 ter honvedska polka št. 9 in 30 sta se najbolj izkazala. Boli silna je bila borba v gorovju severovzhodno od Brenite. Tudi tu se je posrečilo sovražniku začasno doseči krajevne uspehe. Ustali se je za nekaj časa na Caprilo, Asclonu, Monte Perica in Solarolu v naših prednjih jarkih, prav hitro pa se je moral umakniti pred protinapadi naših čet, izvršenimi z znano odločnostjo. Petkrat so Italijani zamenali naskočili Spinnuccia. Odlikovali so se pp. št. 9 (Stryj), ki je zopet zavzel Asolone v odločnem protisunk, pp. št. 73 (Heb), št. 99 (Znojno), mladi južnoogrski polk št. 129, ki je Spinnuccio branil, strelska polka št. 14 (Brno) in št. 24 (Dunaj). Naša vrta artiljerija se je izkazala zapadno in vzhodno od Brenite kakor vedno kot zvesta pomočnica pehote.

Smek angleške divizije na otok Plave, Papadopoli, je mogel samo severno krilo naših prednjih postojank nekoliko potisniti nazaj. Južni del otoka smo popolnoma obdržali.

Balkansko bojišče. V severni Albaniji nadaljnji boji zadnjih čet in boji s četaši. V sandžaku Novi Pazar so dospeli ententni oddelki, ojačeni s četaši, od Nove Varoš. Južno od Kragujevca, na obeh straneh Morave in v Zlati Planini so avstro-ogrske in nemške čete uspešno odvrnile pritiskajoče sovražne bataljone. — Sei gen. Štapa.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 25. oktobra. (Kor. ur.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Ruprecht, pa Flandrskem trajajo boji v nizavi Lyse, Sovražniki, ki je vdrl v jugozapadni del Deynza, smo v protisunkih vrgli nazaj. Jugozapadno od Deynza smo zopet zavzeli dele od Francozov preko Lyse položenege mostičke. Vzhodno od Viva in St. Eloya smo zavrnili močnejši napad med Lyso in Escauto ter ob Escauto tri sovražne sunke. Sovražnik nadalje razdira kraje v nizini Escaute. Tudi notranji del Tourneya so Angleži obstrfejvali. Prebivalstvo iz teh pokrajin beži proti vzhodu. Vzhodno od Solesmesa in Le Cateau so Angleži nadaljevali svoje velike napade ter jih razširili na sever do Escaute. Južno od Escaute so se ponesrečili pred našimi črtami na višinah vzhodno potoka Escaillon. Napadi, naperjeni proti Le Quesnoyu, so prodrli do železnice severozapadno in zapadno od Le Quesnoya. Poskusi sovražnika, zapadno od Le Quesnoya, izvršiti smek v severni smeri, so se ponesrečili ob nastopu naših čet iz Semperies in Villers Pola. Sovražniku, ki je napadel na široki fronti gozd pri Mormahu, se je posrečilo ustali se v gozdu Du Nord in v Fontainu Au Bois. Sicer smo ga v hudem boju zapadno od Engle Fontaine-Landrecesa ustavili. V celem je prodrli sovražnik večeraj 800 do 1000 metrov globoko. Kljub izredni sili napadov ni imel večjih uspehov. — Skupina nemškega cesarjeviča. Ob Oisi, med Oiso in Serro in zapadno od Aisne včasih artiljerijski boj. Ob Oisi so se ponesrečili sovražni delni sunki, med Oiso in Serro smo zavrnili močnejše francoske napade. Kjer je sovražnik vdrl v naše črte, smo ga v protisunku zopet zavrnili. V odsekih na obeh straneh Vouziera se boj popustil. Bavarska in württemberska posadka je držala višino vzhodno od Chrestesa proti novim silnim sovražnim napadom. — Skupina generala v. Gallwitza. Zavrnili smo delne napade Amerikancev na obeh bregovih Mose.

Jugovzhodno bojišče. Sovražni napadi na obeh straneh Morave. Zapadno od reke so nas v gorovju južno od Kruševca nekoliko potisnili nazaj, vzhodno od reke v pokrajini pri Paračinu smo jih zavrnili. — v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 25. oktobra. (Kor. ur.) Na Flandrskem smo zavrnili sovražne napade med Lyso in Escauto. Med Escauto in Oiso danes nobenih večjih bojev. Francoski napadi na nekako 50 km široki fronti od Oise do Aisne z glavno fronto med Oiso in Ferroin zapadno od Aisne so se ponesrečili. Vzhodno od Aisne in na obeh straneh Mose delni boji.

Glasom avstrijskega uradnega poročila so entente čete, pomnožene s četaši, v sandžaku Novi Pazar dosegle do mesta Nova varoš. Nova varoš leži severozapadno od mesta Novi Pazar, ob bosanski meji oddaljena samo kakih 30 km po cesti, ki prestopa mejo pri vasi Priboj. — Zlatovo planina, ki ima svoje ime od vasi Zlatovo, se dviga na vzhodnem bregu reke Morave, 30 km severno od večeraj navedenega Paračina, ali 60 km zračne črte južno od Donave, kjer teče mimo Požarevca.

Zadnji udarec Nemčije.

Berolin, 26. oktobra. V narodnih berlinskih krogih prevladuje mnenje, da bo škifcala vlada, če ne pride do sporazuma z Wilsonom, pod orožje vse moške od 16. do 55. leta. S temi bo izvedla zadnji odločilni udarec.

Nemci zapuščajo Antwerpen. Rotterdam, 26. oktobra. Nemški prebivalci v Anverzi so dobili od nemške vlade naročilo, da naj mesto tekem 24 ur zapuste.

Vojaška republika v Trnovu. Berolin, 26. oktobra. V kraljevem mestu Trnovu je 2000 vojakov proglasilo bolgarsko republiko. Vlada je odposlala tja čete.

Romunija vstopi zopet v vojno.

Zeneva, 26. oktobra. »Petit Parisien« poroča, da je romunski atašé pri francoski armadi izjavil, da bo Romunska v kratkem zopet stopila v vojno na strani entente, da osvobodi sedmograško Romune

Politične vesti.

— Posvetovanja in avdijence. Dunaj, 26. oktobra. Cesar se bo baje v dveh dneh iz Ogrske zopet vrnil na Dunaj ter se nastanil na dvoru.

— Dr. Susteršič je zapustil deželo. Včeraj popoldne ob dveh je dr. Susteršič s soprogo zapustil deželo. Odjedal se je z avtomobilom v Gradec, odkoder potuje menda na Dunaj. Seboj je vzel mnogo garderobe in nekaj živil. Pred odhodom je, kakor pripovedujejo očitvidci, bridko jokal in tarna: »Ali sem res tako velik grešnik?« Bled in prepadel je sedel na avtomobil, ki je tiho zdrčal z dvorišča deželnege dvorca po stranskih ulicah iz Ljubljane...

— Eksodus slovenskih članov deželnege šolskega sveta. Včeraj se je vršila seja kranjskega deželnege šolskega sveta, mogoče zadnja v tej obliki. V začetku seje je bila stavljena zahteva, naj

se poroča le v slovenskem jeziku. Predlogu se ni ugodilo. O zadevi ravnateljstva ljubljanske realke je prišlo do obširne in burne debate. Pravega vzroka o odstavitvi Cora ni hotel nobeden povedati. V protest proti temu, da deželni šolski svet ne posluje v slovenskem jeziku, da se pošiljajo o sklepih večine deželnege šolskega sveta na ministrskega predsednika tajna poročila, v katera nima gremij nobenega vploga, in v protest, da se je na podlagi teh tajnih informacij izvršila odstranitev ravnatelja Cora, so izjavili zastopniki učitelstva in deželnege odbora, da v takih razmerah ne morejo več sedeti v deželnem šolskem svetu in zapuščajo sejo.

— Občinski odbor občine Dvor pri Žuženberku na Dolenjskem je v svoji seji dne 20. oktobra 1918 sklenil in enoglasno izvolil našega prevzvišenege knezoškofa gospoda Antona Bonaventura dr. Jegliča svojim častnim občanom glede na velike zasluge za ustanovitev Jugoslavije.

— Resolucija celjskih nemških očanec ali — udarec v vodo. Iz Celja: Slepota, s katero so udarjeni celjski nemškutariji, je že pomilovanja vredna. Tako - le prilično leto dni so vedno za dogodki časa. Čujte: Dne 20. t. m., ko je bil obelodanjen manifest našega Narodnega Vječa in ko je Wilson z železnostjo pestil zapisal našo bodočnost v zgodovine, pripeljajo celjski občinski občani in (na predlog bogsegausmilijabornega!) sklenjejo protest proti priklopljenju »nemškega« Celja Jugoslaviji. Pozivljajo Boga in hudica (pardon: nemške poslane, itd. itd.), naj se jih vendar usmilijo in naj jih ne izroče v kremple jugoslovanskim razbojnikom, ki si jih bodo gotovo za prvo lepo južno na raznuju spekli. Stvar je groteskna in komična, in res bi se bili smejali tej vnebovpijoči zabotosti, če bi ne bili pri tem blaznem početju par renegatov prizadeti tudi pošteti, pravi Nemci v Celju, ki jim gotovo ni na tem ležeče, da bi zavračali — kakor pametno pravi bela vrana v uvodniku graške »Tagespost« z dne 22. t. m.!

— ponujeno roko za sporazumjenje z Jugoslovani. Če so pa tudi ti tako bedasti, da izročajo svojo usodo rokam kakih hujskaških Ambroschitschev in Jabornegov in moč z gnili jaci: žalostna jim majka! Posledice bodo nosili sami. S hujskači se sploh v kaka sporazumjenje ne bomo spuščali. Sicer je pa zelo zanimivo, da vojskovodje celjskega magistrata, ki predlagajo tako smešne, anahronične resolucije, istočasno še na tihem pospravljajo svoja šila in kopita in ponujajo (za zavzelo nemškega političnega teatra seveda!) svoje hiše na prodaj! Značilno za politično moralo teh mogotcev, ki so poštene Nemce vse čas samo za norca imeli. — V ostalem pa je ta resolucija — labudja pesem celjskega obč. odbora!

— Nemški »wohlfartsausschuss« v Gradcu. S Štajerskega, Nemški Štajerski listi, ki so se nedavno tako zmagovalno pisali o naši fronti v ozadju, o nezlomljivosti naše prehrane in o vzdržanju za vsako ceno, so pod udarci Wilsonove železne pesti naenkrat spoznali resnico: Danes z grozo in strahom pripoznavajo in naznanjajo, da stoje alpske dežele, osobito Štajerska, pred katastrofo, pred gladom. Samo še za par tednov je živil, potem pa izbruhne gladovanje v najhujši obliki. In graška »Tagespost« je celo tako »veleizdajška«, da v očigled temu dejstvu zahteva mir za vsako ceno. V Gradcu pa se je pod predsedstvom župana Fizia ustanovil poseben odbor iz zastopnikov vseh nemških strank, ki ima nalogo, skrbeti za dovoz živil v deželo za vsako ceno in brez ozira na vse dozdajne določbe prehranjevalnih oblasti. Opozarjamo naš Narodni svet na to akcijo, ki je deloma mistifikacija javnosti: zakaj v tozadevnih poročilih pravijo nemški listi, da so zastopane v tem odboru stranke cele dežele. V resnici so pa zastopane samo stranke nemškega dela dežele in je naravno, da se gre za povsem nemško akcijo, ki se ne bo ozirala na slovenski del Štajerske. Ne le to! Domnevamo in smo trdno prepričani, da bo ta wohlfartsausschuss potem naših političnih oblasti po slovenskem Štajerskem m, ki so seveda vse v nemških rokah, skušal iz našega slovenskega dela dežele izmzgati čim največ prehranjevalnih sredstev z nemški Štajer. To treba nemudoma preprečiti. Z ozirom na bližajočo se krizo v prehrani je prokleta naša dolžnost, da ostane vse, kar imamo na Slovenskem Štajerskem živila na razpolago, brezpogojno v naših krajih in da se porabi za potrebe našega ljudstva. Dovolj so nas izmzgali na zahtevo našega krvnika Claryja do zdaj: od zdaj naprej pa v smislu našega manifesta in v resnem uvaževanju potreb naše gospodarske bodočnosti v doglednih dneh moramo slediti zgledu Čehov in reči: niti kile živilev iz naših krajev. Kar imamo, bomo krvavo potrebovali za lastne potrebe. Naš Narodni svet je tudi v tem oziru kompetenten faktor in bo vedel primerne korake storiti!

— Korošec-Pašić-Trumbić. »Jugoslovanska država«, organ Jugoslovanske zveze v Južni Ameriki, piše: Ali je to samo slučaj, da se nahajajo na čelu narodnih zastopstev po en Slovenec, en Hrvat in en Srb? Predsednik Jugoslovanskega kluba na Dunaju in Narodnega Vječa je Slovenec Korošec, naslednik ranikega Kreka. Predsednik Jugoslovanskega odbora v Londonu je Hrvat

Trumbić; ministrski predsednik srbski in vodja srbske vlade je Srb Pašić. Srbska vlada zastopa od krške deklaracije naprej oficijelno naš narod v ententi, jugoslovanski odbor v Londonu je reprezentant podjarmljenega dela našega naroda v inozemstvu. Jugoslovansko Vijeće slednjič — zastopa neosvojeni del naroda v centralnih državah. Srečno naključje in zavestna volja hočeta, da zastopajo predstavitelje našega narodnega gibanja vsa tri plemena našega naroda. Zgodovina ne bo mogla bolje govoriti kot to dejstvo samo. Nikdar ni bila naša borba tako edinstvena in tako tragično lepa! Nikdar se ni naš narod tako dobro zavedal svoje usode in stal na višku dogodkov. Dejstvo, o katerem smo ravnokar govorili, se zdi na prvi pogled nepomembno, toda v bistvu je v življenju našega naroda — prevažen pojav.

— Slovensko društvo v Zenevi. V Zenevi bivaajo Slovenci so ustanovili meseca julija t. l. društvo »Janez Krek«, ki ima namen okrepiti jugoslovansko akcijo ter podpirati težnje za uresničenje jugoslovanskega ujedinjenja. Društveni program je združevanje Jugoslovancev po načelu samoodločbe in na temelju krškega pakta. Mlado društvo je pričelo z izdajo slovenske biblioteke. Prvi zvezek obsega delo Vladislava Fabijančica: »Obe Jugoslaviji«.

— Provizorični nemškoavstrijski deželni zbori in odbori. Dunaj, 25. oktobra. (Kor. ur.) Izvrševalni odbor nemškoavstrijskega narodnega zbora je v današnji seji ugotovil končno besedilo note na predsednika Wilsona o vprašanju premirja in miru, poročalo se je o ustanovitvi nemškega deželnege zbora in odbora na Češkem in je bil sprejet tale sklep: Uvaževaje, da sedanja sestava deželnih zborov in odborov nemškega naroda v Avstriji ne odgovarja razmeram in ker dežele v sedanjih krizi potrebujejo provizorično zastopstvo, se ustanovljajo provizorični deželni zbori in odbori za zastopstvo dežel do končne določitve nemškoavstrijske upravne organizacije.

— Italijanska vlada proglasi svoj minimalni mirovni program. »Corriere della Sera« naznanja, da so avstrijski talni odstopi nezadostni, nadeja pa se, da bo sovražnik spoznal, da se Italija s temi odstopi ne more zadovoljiti. »Secolo« naznanja, da je ministrski svet sprejel Orlandovo sestavo minimalnega mirovnega programa Italije.

— Sonnino pričakuje mir spomladi 1919. Iz Frankobroda: »Secolo« poroča, da je rekel italijanski zunanji minister Sonnino njegovemu poročevalcu, da upa, da bo sklenjen mir prihodnje spomlad. Med Nemčijo in Ameriko pride do določenih rezultatov, ako bodo Wilsonovi pogoji brezizjemno sprejeti.

— Balkanska konferenca v Londonu. Iz Londona poročajo švicarski listi, da se bo vršila tam v kratkem velika balkanska konferenca, katere se bodo udeležili tudi zastopniki Srbije in Grške. Na konferenci bodo razpravljali veliki kompleks balkanskih problemov. Grški ministrski predsednik Venizelos in srbski Pašić sta že dospela v London. Premotrival se bo tudi vojni položaj na Balkanu.

— Pruska gosposka zbornica. Včerajšnja seja pruske deželne zbornice je bila odpravljena.

— Princ Hohenzolne napoveduje nove izredne dogodke v Nemčiji. Ha a g, 22. oktobra. Znani pacifist princ Aleksander Hohenzolne je pisal 15. t. m. dopisniku lista »Niederland« pismo, v katerem pravi, da se motijo tisti, ki dvomijo nad iskrenostjo preobrata v Nemčiji. Preobrat je velevažen in sega vedno globlje in se je že nekaj časa pripravljaj. Vojaški režim neizprosno je cenzure je zabranil, da se že ni prej pojavil. Kakor hitro je vsled dogodkov na vzhodnem bojišču izgubil vojaški režim svoj prestiž in se je država vzdružila iz svoje toposti, se je podrl kili hiša iz kart stari režim in ga je definitivno konec. Take temeljite preosnoe se ne izvedejo v nekaterih urah. Vsak dan prinese nekaj novega in prišli bodo še izredni dogodki. (Besedo »izredni« je princ v pismu trikrat podčrtal.) Če se v inozemstvu čudijo, da so se spremembe tako nenadoma izvedle, se mora pomisliti, da je časopise podpirano od velenemških vojnih industrijcev s svojim kričanjem prekricalo vso Nemčijo.

— Liebknecht v Berolinu. Berolin, 24. oktobra. Kó je prišel poslanec dr. Liebknecht, ki je bil, kakor znano, dve leti zaprt, a te dni vsled amnestije izpuščen, v Berolin, je prišlo do velikih demonstracij. Tisočglava množica je sprejela Liebknechta na kolodvoru ter ga v triumfu spremila v mesto. Skozi Braniborska vrata je šel sprevod Pod Lipo in pred rusko poslatništvo. Tam je prišlo do velikih demonstracij proti vojni. Policija je nastopila z golim orožjem. Na nadaljni poti je prišlo ponovno do spopadov s policijo.

— Obiski v Belgiji. Ha a g, 25. oktobra. Belgijski kralj in belgijska kraljica sta dospela v Brúge in Ostende, kjer jih je prebivalstvo svečano sprejelo.

— Gospod Wilson nam je odprl oči. Velik mora biti res gospod, ki je Nemcem odprl oči. Saj oni so bili tako mogočni, da so se bali samo boga in nikogar drugega na svetu. Sedaj pa jim je bilo treba odpreti oči, da bodo videli, da niso delali prav in da jim vsled tega grozi velika nevarnost. Ako se hočejo prilagoditi toku časa, jim ne preti nikaka nevarnost, kajti samo sreča bo za nemški narod, ako se otrese one vcepljene mu ošabnosti in volje, da bi moral gospodovati že prav nad vsakim. Konec naj bo nemškega imperijalizma in militarizma, na napačni nemškemu narodu prav lepa bodočnost. Ako si jo hoče pokvariti, pa naj klnjuje gospodu

Wilsonu. Sedaj postopa gospod Wilson še lepo, kaj pa ako začne postopati grdo? Potem bodo šele velike nemške oči.

— Francoska proti Finski. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Stockholm: Francoski konzul v Helsingforsu je, kakor je »Agence Havas« poročala, že pred dnevi zagrozil, da Francoska za slučaj, ako postane princ Friderik Karl finski kralj, pretrga s Finsko diplomatsko razmerje. — Voditelja finskih socialistov Tannerja, ki so ga pred nekaj dnevi zaprli, so zopet izpustili.

— Stroji, ki utegne končati vojno. Stroji, ki utegne končati vojno, pravi neki francoski list, stoji v beli hiši na navadni pisalni mizi; to je pisalni stroj predsednika Wilsona. Ta stroj ukaže molk jeklenim orjakom na bojišču, vsi narodi na svetu so v njegovem območju. Se nikdar ni bilo toliko moči v rokah enega moža, pa tudi nikdar take odgovornosti na ramah enega samega. S trpkodu beležijo nemški listi take besede, kajti v območju Wilsona, v trdi njegovi pesti je na prvem mestu nemški narod in tisti mali stroji na Wilsonovi pisalni mizi bo povedal usodo Nemcev.

— Zlati stric iz Amerike. Iz Washingtona poroča Reuter 22. t. m.: Zakladni urad je dovolil Italiji nadaljnega kredita 200 milijonov dolarjev in Franciji 100 milijonov dolarjev.

Za Narodno galerijo.

Slovenska beseda še ni blestela v knjigi, ko je že roka neznanega slovenskega umetnika v srednjem veku ustvarjala znamenite umetnine po cerkvah in dvorcih. Ob času renesanse je padel na slovensko zemljo odvisit nove lepote, porojene v Italiji, in slovenski talent je sodeloval pri zgradbi ponosne stavbe beneške umetnosti. Doba baroka nam je rodila slovite umetnike Misleja, Mencingerja, Werganta, Cebja, Šego, poznejši čas Layerja in Langusa. Slovenski talenti Subici, Ažbe in toliko drugih so delovali v tujini, in so pustili v tujini svoje največje umotvore. Genijalni Wolf je umrl skoro pozabljen.

Slovenska umetnost je tlačnila po svetu, njeni spomeniki so raztreseni. Slovenski čopič in dleto sta upodabljala slovensko zemljo, ovpekovečala sta v svojih delih slovenski tip, a naš duh, ki živi v teh umotvorih, je nepozabljen.

Dvesto let je minilo, kar je zatonila Academia operosorum in z njo velika doba našega baroka; kmalu bo preteklo sto let, kar je Ziga baron Zois ustanavljal »Ilirski muzej« in z njim »Galerijo slovenskih narodnih umetnosti«; petdeset let je prešlo, odkar so domoljubji poskušali v središču Slovenije ustvariti Umetniško galerijo.

Letos slavimo petdesetletnico tistega znamenitega dne, ko je podpisal vladika Strossmayer darilno pismo, s katerim je utemeljil ponosno galerijo Jugoslovanske akademije v Zagrebu.

Slovenska umetnost pa ni imela strehe in še danes nima svojega doma. Bila je tujska na lastnih tleh in med svetom.

»Narodna Galerija« hoče zgraditi akropolo slovenski umetnosti.

»Narodna Galerija« hoče zbrati dela slovenskega genija ter jih strniti v svetlo žarišče, iz katerega naj sije umetniška sila našega plamena.

»Narodna Galerija« hoče postati zakladnica lepote slovenskega naroda, njegov prosvetni zavod, ki naj odkrije lik lepote, kakor si ga je zasnoval slovenski vpodabljaljoči duh.

»Narodna Galerija« bodi ustanova, ki naj združi v sebi absolutne vrednote naše umetnosti in ki naj stopi kot sestra k podobnim ustanovam drugih narodov, enaka jim ne po obsegu in znanosti veličini, pač pa po notranji moči in pomenu.

»Narodna Galerija« bodi slovenskemu narodu tudi živ vir lepote in naj v stalnem stiku s slovenskim umetnostnim gibanjem pospešuje razvoj naših umetniških sil do viška popolnosti.

Mnogim narodom so ustanavljali take zavode vladarji in mecenji iz preobilice svojih sredstev. Mi se obračamo na slovenski narod, da si ustvari tudi »Narodno Galerijo« sam, kakor je vse drugo dosegel iz lastnih moči.

Ljubljana, meseca oktobra 1918.

Odbor »Narodne Galerije«.

Misel »Narodne Galerije« naj se razširi po vsej slovenski zemlji. Potrebna so obilna sredstva, a naložena bodo v narodu za stoletja in bodo nosila obilne duševne obresti. Redna članarina znaša 30 kron letno; enkratna ustanovna 500 kron. — Zeleti bi bilo z ozirom na važnost ustanove, da pri skladu za »Narodno Galerijo« sodeluje vse slovensko ljudstvo in da se je tisti, ki jim je mogoče, spomnijo z večjim izrednim darili. Denar je pošiljati na naslov: Narodna galerija v Ljubljani.

Vesti iz primorskih dežel.

Deželna delniška družba »Gorica«. Z ozirom na oklie anonimnega pripravljalega odbora deželne delniške družbe »Gorica« v Gorici z dne 9. oktobra t. l. pozivlja Pokrajinski osek Narodnega Sveta v Gorici občine, korporacije in posameznike, da radi sedaj nejasnega položaja počakajo s prisopom do nadaljnih navodil Narodnega Sveta. — V Gorici, dne 23. oktobra 1918. — Pokrajinski osek N. S.

Notarska pisarna v Gorici. Karol Čibeji, c. k. notar v Gorici je 21. t. m. otvoril svojo notarsko pisarno v Gorici, v svoji hiši, Tekališče Fr. Jožefa šte. 84.

Napad na Pulj. Poročajo, da je nekdo italijansko letalo dne 23. t. m. vržlo 300 kg bomb na arzenal v Pulju. Med bojem so bili sestreljeni trije italijanski aparati.

V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je moj soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Ivan Zdešar,

strok. drž. železnice

včeraj, dne 25. t. m. ob 12. uri opoldan, po kratki mučni bolezni, 38 let star, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v nedeljo, ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Spod. Šiška, Kavškova cesta št. 158 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 26. oktobra 1918.

Žalujoči ostali.

Potrli globoke žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanec pretužno vest, da je naša predobra, iskrenoljubljena hčerka, sestra in vnukinja, gospodična

Pepca Babšek

oo kratki mučni bolezni, v cvetoči starosti 16 let, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, dne 25. oktobra t. l. mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se vrši v nedeljo, dne 27. oktobra t. l. ob pol 5. uri popoldne v Štepanji vasi št. 7 na pokopališču k „Božjemu grobu“.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi sv. Petra in pri „Božjem grobu“ v Štepanji vasi.

Štepanja vas pri Ljubljani, 25. oktobra 1918.

Žalujoča rodbina Babšekova.

Brez posebnega obvestila.

Naš ljubljenec, gospod

PAVEL BIBER

o. in k. mornariški komisar 1. razr., odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s kreno na traku hrabrostne svetlinje z meči, imejtelj Karlovega križca 1. t. d., 1. t. d.

je v torek, dne 22. t. m. ob pol 5. uri zjutraj, po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 33. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega se vrši v soboto, dne 26. t. m. ob pol 3. uri iz kapelice centralnega pokopališča začasno — do prepeljave v Ljubljano — na Dunaju.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Dunaj-Ljubljana, dne 22. oktobra 1918.

Eleonora Biber roj. Mattiassich, soproga. — Rolli Alojzij Biber, sin. — Fani Biber, vdova carinskega nadzornika, mati, v imenu vseh ostalih sorodnikov.

Tužnim srcem javljamo žalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni, dobri soprog, sin, brat, zet in svak, gospod

FRANC CROBATH mlajši

družabnik trdke Franc Crobath, družba z o. z., nadporočnik v rez., odlikovan s Signum laudis z meči, zlatim zaslužnim križcem s kreno, Karlovim križcem itd.,

dne 16. oktobra 1918 po kratki, mukepolni bolezni, v 29. letu svojega življenja v Siklosu, na Ogrskem nenadoma preminul.

Zemljski ostanki dragega pokojnika so se dne 22. oktobra prepeljali v Kranj in na tukajšnjem pokopališču shranili k večnemu počitku.

V Kranju, dne 23. oktobra 1918.

Žalujoči obitelji:

Franc Crobath — Ivan Božič.

Zahvala.

Za presrečne izraze sočutja in za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti svojega ljubljenega

FRANCELJNA

se iskreno zahvaljujeta rodbini

Franc Crobath — Ivan Božič.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec tužno vest, da je naša dobra mamica, gospa

Frančiška Pretnar

dne 23. t. m. po dolgi mučni bolezni mirno preminula.

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1918.

Ivan Pretnar, oče. — Alojzij, sin. — Dora, Pavla, Malči, Ana, Justina, hčerke. 5982

Alojz Lavrenčič, trgovec na Vrhpolju pri Vipavi, naznanja žalostno vest, da je njegova soproga, gospa

Ivanka Lavrenčič roj. Kobal

v torek, dne 22. oktobra t. l., previdena s tolažili sv. vere, mirno preminila.

Pogreb nepozabne bo v četrtek, dne 24. oktobra popoldan ob 3. uri. 6029

Vrhpolje pri Vipavi, 22. oktobra 1918.

Matko Žager, c. kr. orožniški stražmojster, naznanja v svojem in v imenu svojega sina Mirka kakor v imenu ostalih sorodnikov, da je njegova iskreno ljubljena soproga, mamica, hči, sestra in svakinja, gospa

Mici Žager

dne 25. t. m. Bogu vdano za zmerom zatisnila oči.

Pogreb predrage rajnice bode v nedeljo, dne 27. oktobra 1918 zjutraj.

Prosi se tihega sožalja. 6053

Trbovlje-Vevče, dne 25. oktobra 1918.

ZAHVALA.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega srčnoljubljenega nečaka in zaročenca, gospoda

Fran Kukovice

ter za poklonjeno krasno cvetje izrekamo vsem našo najpriskrnejšo zahvalo.

Posebna dolžnost nas veže, zahvaliti se prav pri srčno mnogobrojnemu prijateljem pokojnika za skrb in obiske med boleznijo ter za častno udeležbo pri pogrebu, dalje gg. pevcem za tolažbepolni žalostinki. Se enkrat vsem najpriskrnejša zahvala.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Povodom prebridke izgube našč srčnoljubljene mamuške, gospe

LUIZE TRSTENJAKOVE

nama je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da nama ni mogoče se zahvaliti vsakemu posebej.

Naj tedaj tem potom izrečeva svojo globokočutečo zahvalo vsem, ki so nama na ta ali oni način tešili neizmerno najino bol. Osobito pa se zahvaljeva gg. pevcem „Ljubljanskega Zvona“ za v srce segajoči žalostinki, darovalcem krasnega cvetja ter vsem, ki so spremili naše najdražje na zadnji poti.

Ljubljana, dne 25. oktobra 1918.

Neda in Miluša Trstenjak.

Zahvala.

Najsrčnejšo zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, ki so spremili našega preljubljenega soproga, očeta, brata, gospoda

Matija Pavlič

promikača juž. žel.

k večnemu počitku.

Žalujoči rodbina Pavlič.

Kupim:

polkrito lahko kočijo, lahek koleselj, ročni voziček, sani. Ponudbe na J. Para Jesenice na Gorjanskem. — 5968

Hlapec konjem

se takoj sprejme. Je lahko oženjen, žena naj opravlja ali službo kuharice (pogoj, da zna dobro kuhati) ali pa službo hišnice. Ponudbe pod „Dobri pogoji 5999“ na uprav. »Slov. Narod«. — 5987

500 kg premoga in cekin

dam onemu, ki preskrbi mirni stranki brez otrok stanovanje: sobo in kuhinjo v mestu ali Spod. Šiški. — Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«. — 5987

Modro galico

kupujem. Ponudbe z naznačbo količine in cene poslati na trdko Antun Kalčić, Zagreb, Prilaz 12. — 5473

2 konja naprodaj!

črna, čez 15 pesti visoka, 7 let stara, dobra za vsako vožnjo. — Poizve se v Borovnici nasproti žel. postaje.

Gospodična

želi premeniti službo prodajalke, gre tudi kot blagajničarka najsibode v mestu ali v večji trgovini na deželi. Cenjene ponudbe na upr. »Slov. Narod« pod „srečna bodočnost 5999“.

KNJIGOVODINJO in blagajničarko

sprejme v službo veletrgovina. Naslov pove iz prijaznosti upr. »Sl. N.« 5917

Dobra, izurjena kuharica

srednjih let, vajena vseh gospodinskih del, se takoj sprejme. Plača dobra. eventualno do K 100.— mesečno. Ponudbe pod: „Trajna služba 5993“ na upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

Do dobro ohranjen vglazen

PIANINO in vrste se takoj kupi. — Ponudbe pod „Pianino 5961“ na upr. »Slov. Naroda« z navedbo kvalitete in cene.

Zakonski par se sprejme.

Žena naj bi opravljala službo hišnice, mož naj bi bil obrtnik (mizar, ključavničar ali klepar) in vaje konj. Plača dobra, ter prosto stanovanje, razsvetljava in kurjava. Ponudbe pod: „Zakonski par 5996“ na upr. »Sl. N.«

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

Gena slike 6 kron.

lv. Bonač v Ljubljani.

Kupim hišo

(manjšo vilo) s posestvom eventualno tudi kaj gozda na Kranjskem ali Štajerskem. — Ponudbe na upravnitvo »Slovenskega Naroda«. 5954

Sprejme se

vrtnar. Ponudbe s prepisi spricval je vposlati oskrbnitvu graščine v Ribnici.

Več raznašalk

za „Slovenski Narod“ se sprejme takoj proti dobri plači.

Vpraša se v Narodni Tiskarni.

ABSOLVENTINJA

trgov. tečaja léte primerno službe. Naslov pove uprav. »Slov. Narod« 6041

Naprodaj je moško kolo.

Sv. Petra nasip 71, 1. nadst. 5962

Prodasta se

dva po 18 tednov stara 5980

prašiča. Naslov pove

živila: hišol, jošprenj, kašo in drugo dam za

premog.

Naslov pri uprav. »Slov. Narod«. — 5979

ZASTAVA

slovenska, ki se lahko prešije v hrvaško ali srbsko, se zamenja za petrolej in sladkor. Naslov pove upr. »Sl. N.«

Prodasta se

dva mlada danska kozliča

in mlada danska koza v Kolodvorski ulici 7. Istotam se prodaja gnoj.

PRODAJALKA

starejša, z večletno prakso, se sprejme v mešano trgovino A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21. — 6044

Smrekove in jelove storže

kupuje po najboljših dnevnih cenah: Aleks. Rosenberg, Gradec, Annenstrasse 22. 5660

Proda se:

novi moško in žensko kolo s fino pnevmatik in 2 slamoreznic. — Vpraša se: Sodna ulica 7. — 6007

Išče se

blagajničarka. Poizve se v upr. »Slov. Narod«. — 6030

Škoro nov, jako dober

štedilnik (Sparherd) se takoj prod. Florijan-ska ulica 6, na dvorišču. — 6034

Zamenjam

do 1. novembra t. l. hišo z jako rodovitim vrtom v mestu Ljubljani drugo brez vrta. Naslov pove upravnitvo »Slovenskega Naroda«. 6039

Prodaj dobro ohranjeno

moško kolo s staro pnevmatik ali zamenjam za živila. — Fran Suštar, Ljubljana, Dolenjska cesta 12. 6024

Nova kuhinj. omara

s 5 predalčniki se zamenja za fižol. Poizve se: Trnovski pristan 4, na dvorišču, Primožič. 5910

Velika stavba,

zidana iz same opeke, se prod. — Naslov pove upr. »Slov. Narod«. — 5929

Pisarniški sluga

se takoj sprejme za stalno. — Pismene ponudbe pod „Sluga“ na upravo „Sloven. Naroda“.

Učiteljica

išče službe privatne učiteljice v mestu; sprejme tudi na deželi. Ponudbe pod: „Učiteljica 14/6000“ na upravnitvo »Slovenskega Naroda«. —

Kupim in prodam

BUKOVA DRVA, deske in stavbni les v večjih in manjših množinah. Fran Suštar, Jesna trgovina, Ljubljana, Dolenjska c. 12.

Najboljše nadomestilo za dragi in

nezdruzi ruski čaj in kavo nam daje novi iz domačih rastlin napravljeni —

trapistni čaj.

Najboljša pijača za zajutrek z rumom, citronom, mlekom ter tudi brez vsakršnega dodatka aromatični, okusni in zdrav. Kdor ne mara postati neraven, naj pije sam in daje posebno otrokom trapistni čaj. 1 paket (za došča za 14 dni) stane 60 vinarjev. — Po pošti se pošilja najmanj 10 zavojev. Razpošiljalnica: Jonač Berdaja, Ljubljana 7, Celovška cesta 85/3.

GONILNI JERMENI

ni papir **Otto Haase & Sohn**
Gradec.

Majhna hiša
na vrtu v najem, eventualno po
ugodni ceni se tudi kupi, najbližje v
okoliščini trnovskega, krakovskega, spodnjega
in gornjega Šiška. Ponudbe z natančnimi
pogoji na upravnico „Slov. Nar.“
pod „Domevina 5994“.

Želim službe
PRODAJALKE
množna sem slovenskega in nemškega
jezika, izurjena v mešani trgovini. —
Naslov pove upr. „Slov. Nar.“ — 5944

Sprejemem takoj
vsestranske izurjene nataka-
rke in natakerske vajence.
Ponudbe je poslati na M. Dolničarja
restavrat. juž. žel. št. Peter na Krasu.

Proda se:
barbant, 4 1/2 m za ženske obleke, par
sličnih podtemplanih ženskih čevljev
št. 38, par visokih ženskih čevljev na
trakove z lesenimi podplatmi šte. 39.
Marije Terezijske c. št. 13, II. n. 107.

Vrtnic plezalk
več vrst, grozdja, lepotečnega grmi-
čja, visokih jesenov in španskega beza,
ina za jesensko sajenje v poljubni
množini na razpolago Anton Ferant,
trgovski vrtnar v Ljubljani, Am-
brozev trg 3. 5921

Proda se
lepa črna moška zimska suknja
in zelenkasto siv loden za dve
obleki. — Poizve se na Rimski
cesti št. 5. na dvorišču desno.

Iščem
manjši lokal
za galanterijsko ali papirno trgovino v
prometni ulici za februar 1919 ali po-
znej. Ponudbe se prosijo pod „1919/
5932“ na upravn. „Sloven. Naroda“.

Prazne vreče
vsake vrste in suhe gobe kupuje
vedno in v veliki množini ter plačuje
po najvišjih dnevnih cenah trg. firma
J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Kupi se vsaka množina
alkohola
in naj se tozadevne ponudbe pošljejo
pošta Ljubljana, pošt. predal 149.

Gospodična s posojilniško in blagaj-
niško prakso, večja slovenskega in
nemškega jezika v govoru in pisavi,
želi mesta

blagajničarke
najraje v Ljubljani, če mogoče z oskr-
bo v hiši. Gre tudi na deželo. Nastop
službe lahko 1. novembra. — Cenjene
ponudbe pod št. „Blagajničarica
1918/5943“ na upravn. „Slov. Nar.“

Lepe, nemešane, dobro
SUHE GOBE
kumano, posek, brinjevo olje, kupi
po najvišjih cenah

M. Rant, Kranj.
Prodaja: Brinjevo, silvevke, sadje-
vo, vino letine 1917 v vsaki množini
po zmernih cenah.

Svetovnoznano
Preblavsko SLATINO
oddaja posamezne zabojnike in tudi večje
množine v poljubnih steklenicah: 4793
Franc Šitar, nekoga piva Göse,
Ljubljana 7. — V mestu se dostavlja
brezplačno na dom, prazne steklenice
in zabojnike se po dnevnih cenah jemajo nazaj

Dve lepi nemeblirani sobi
brez kuhinje se skupaj s sobico za
slugo oddaje v novembru. — Krasna
lega sredi mesta. Ponudbe na uprav-
no „Slov. Nar.“ pod srednja mesta 6048.

Sprejme se
vajenka in prodajalka
v specerijsko in kolonialno trgovino
Karia Planinška, Dunajska cesta
Ljubljana. 5885

Prodasta se
2 kočiji in brek
v dobrem stanju. — Kupci si vozove
lahko ogledajo v sredo t. j. 30. t. m.
med 3. in 5. uro popoldne v kolizeju
skladišče destilacije „Florian“.

Naročite takoj sedaj za spomlad 1919!
Naprave za sušenje sadja in sočivja, uredbe za marmeladne tvornice.
V zalogi lupilnice za krompir, parilniki i. t. d.

Friderik Rotter, Dunaj, IV., Alleeasse 89.

PISEMSKI PAPIR
v mapah, najfinije vrste in okusa, priporoča Marija
Tičar, Ljubljana, Sv. Petra cesta in Štefan-
burgova ulica.

Najlepši obraz
ter mladostno svežost polt dobre žene in dekleta do
pozne starosti, ako se ravna po mojem tisočkrat
preizkušenem receptu. — Vse nečistosti kože kakor
pege, ogrci, mozolji izginejo. Za znakmo za odgo-
vor pošljem vsakemu prepis tega recepta popolnoma
zastonj! — Pišite takoj na
L. DECKER, DUNAJ 56, Fach 19, Abt. 22.

RAZGLAS
Občina Videm ob Savi bo dne 4. novembra 1918 vse
svoje njive, ležajoče v kat. obč. Videm, Staravas in Lesko-
vec, prostovoljno na javni dražbi na drobno prodajala.
Pričetek dražbe ob 10. uri dopoldne na licu mesta.
Načrt, izključna cena in dražbeni pogoji leže v ob-
činski pisarni vsaki dan od 2. do 4. ure pop. na ogled.

Videm, dne 23. oktobra 1918.
Župan:
Mihail Planinc I. r.

SOLALI
trgovina z cigaretnim papirjem, družba z omejeno zavezo Sanybusch, Galtija
najboljše cigaretni papirji
Vedel pravočasne oskrbe surovin zamoremo
točno ceni in redno dobavljati.

Za splošno jesensko in spomladno gnojenje
(posebno za močvirnata tla)
je radi pomanjkanja drugih gnojil najbolj priporočljivo
že preizkušeno
prvovrstno apno kot umetno gnojilo
(Mörtelkalk)
najboljše nadomestilo Tomažev žlindre, ki prekosi vsa
dosedanja nadomestna gnojila. — Oddaja celih vago-
nov (10.000 kg), kakor tudi manjših množin pri
veletrgovini 5654
Fran Derenda, Ljubljana Emonska cesta 8.

Iščem
za takojšnji nastop izurjeno, pošteno
KUHARICO,
proti dobri plači. — Naslov pove upr.
„Slovenskega Naroda“ 5769

Kupim eno ali 2 trgovski
registrirni blagajni
ter pisalni stroj. Biti mora vse v do-
brem stanju. — Naslov: Fron Remic,
Ljubljana, Marije Terezijske c. št. 1.

Prisno domače žganje
napredaj in sicer: 80 l borovničev-
ca, 30 l slivovke, 80 l hruševca. — Ce-
njene ponudbe s ceno naj se blago-
volijo poslati na: Ivano Avsenik,
gostilničarka, Begunje p. Lescah,
Gorenjsko. 59-8

Naročite takoj sedaj za spomlad 1919!
Naprave za sušenje sadja in sočivja, uredbe za marmeladne tvornice.
V zalogi lupilnice za krompir, parilniki i. t. d.

Friderik Rotter, Dunaj, IV., Alleeasse 89.

PISEMSKI PAPIR
v mapah, najfinije vrste in okusa, priporoča Marija
Tičar, Ljubljana, Sv. Petra cesta in Štefan-
burgova ulica.

Najlepši obraz
ter mladostno svežost polt dobre žene in dekleta do
pozne starosti, ako se ravna po mojem tisočkrat
preizkušenem receptu. — Vse nečistosti kože kakor
pege, ogrci, mozolji izginejo. Za znakmo za odgo-
vor pošljem vsakemu prepis tega recepta popolnoma
zastonj! — Pišite takoj na
L. DECKER, DUNAJ 56, Fach 19, Abt. 22.

RAZGLAS
Občina Videm ob Savi bo dne 4. novembra 1918 vse
svoje njive, ležajoče v kat. obč. Videm, Staravas in Lesko-
vec, prostovoljno na javni dražbi na drobno prodajala.
Pričetek dražbe ob 10. uri dopoldne na licu mesta.
Načrt, izključna cena in dražbeni pogoji leže v ob-
činski pisarni vsaki dan od 2. do 4. ure pop. na ogled.

Videm, dne 23. oktobra 1918.
Župan:
Mihail Planinc I. r.

SOLALI
trgovina z cigaretnim papirjem, družba z omejeno zavezo Sanybusch, Galtija
najboljše cigaretni papirji
Vedel pravočasne oskrbe surovin zamoremo
točno ceni in redno dobavljati.

Za splošno jesensko in spomladno gnojenje
(posebno za močvirnata tla)
je radi pomanjkanja drugih gnojil najbolj priporočljivo
že preizkušeno
prvovrstno apno kot umetno gnojilo
(Mörtelkalk)
najboljše nadomestilo Tomažev žlindre, ki prekosi vsa
dosedanja nadomestna gnojila. — Oddaja celih vago-
nov (10.000 kg), kakor tudi manjših množin pri
veletrgovini 5654
Fran Derenda, Ljubljana Emonska cesta 8.

Sv. Valentinski mastilni prašek
za prašiče
pospešuje pre-
bavo in hitro
debeljenje, zi-
vali ostanejo zdrave, pridobivajo hitro na teži celo
ob manjvredni hrani, dobe okusno meso in jedrno mast. Za plemenjakine
nenadomestljiv, da se doseže krepak zarod. — 1 zavoj stane K 1-80. — Po
pošti se pošilja najmanj 6 zavojev. — Glavna zaloga za južno Avstrijo:
JOSIP BERDAJS, Ljubljana 7, Celovška cesta 85/3.

V nemški in slovenski korespondenci
popolnoma izurjena moč,
ki je tudi večja nemške stenografije in kontorskih opravil, se sprejme
proti dobri plači takoj v manufakturni trgovini. Kdor je v tej stroki
že posloval, ima prednost. — Ponudbe na: 5950

Poštni predal 35, Ljubljana.

Zvonimir Kantoci
Matilda Kantoci roj. Grobotek
poročena.
Bohinjska Bistrica, 17. oktobra 1918.

Tvrda Schneider & Verovšek
trgovina z železnino
LJUBLJANA
ima svojo trgovino od ponedeljka dne 28.
oktobra zopet odprto. 6050

Kolesarii, pozor!!
Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi
prve avstr. patentirane obroče za kolesa.
Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izklju-
čena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa.
Dobijo se obroči na Marije Terezijske cesti št. 6. —
Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo
za Kranjsko: 5296
Ernest Aljančič, Ljubljana

A. I. 1214/18
2

Dražbeni oklic.

Prodado se dne 31. oktobra 1918 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani,
Metelkova ulica št. 1, na prostovoljni javni dražbi v zapuščino
po g. Mariji Ani Maurer spadajoči predmeti i. s.:
2 postelji, 2 nočni omarici, 1 umivalna omara, 3 omare,
1 kuhinjska kredenca, 2 mizi in 6 stolov.

Reči se smejo ogledati dne 31. oktobra v času med 9. in pol 10.
uro dopoldne na licu mesta.

C. k. okrajno sodišče v Ljubljani oddelek XI.

dne 24. oktobra 1918. 6023

100 litrov zdrave domače pijače
osvežujoče, dobre
in zelo gvoščje si
lahko vsak sam
priredi z mali stro-
ški. V zalogi so
snovi za: ananas,
jabolk, grenadiv-
malinovec, poprova
meta, muškatelec,
perla, višajevac,
skazati se ne more. Ta domača pijača se
lahko pije poleti hladna, pozimi vroča, namo-
stena in žgana. Snovi z natančnim navodilom
stanejo K 90.— po povzetju. Prvenec K 25.—
Jan Gralich, drožerija pri angelu, Brno 639, Morav.

500 kron v zlatu
če ne odstrani
kruna Gralich
zraven spadi,
pral, praškom vse
soluone pege,
margare, solne
opokline, opre-
obrazno rdečico
itd. in ne ohrani
koto mladostno svežo in nežno. Cena K 850
s polnino vred. 3 porcije stanejo K 21 20,
6 porcij K 39 60. Vse brez kakih nadaljnjih
stroškov. Naslov za naročila:
JAN GRALICH, drož. pri angelu, Brno 639, Mor.

Dijamantna rezila za steklo.
Dijamantov za ste-
klarje morem zač.
dobaviti samo št. 5
za 28 K in (Spal-
diam.) za 32 K, ker
je dov. dijam. pre-
povedan in je su-
rovo blago zelo
težko in le po vis.
cenah dobiti.
Porto za povzetje 1.— K Za re-
elno in solidno blago jamči

JAN GRALICH, drož. pri angelu, Brno 639, Mor.

Framydol je sredstvo za
pomlajenje las
ki rdečo svetlo in sive lase in bra-
do za trajno temno poharva. 1
steklenica s polt. vred K 3 80

Rydyol
je rožnat
veda, ki živo pordeči ble-
da lica. Učinek je čudo-
vit. 1 steklenica s polnino vred K 2-85.

Naslov za naročila:

Jan Gralich, drož. pri angelu,

Brno 639, Morava.

Na večjo kmetijo na Dolenjskem
se išče dekla
vešča tudi gostilniškim delom. — Po-
nudbe na uprav. „Slov. Naroda“ 6032

Belgijske domače zajce
kupi oskrbovalni akcesist Julij Prod-
nigg pri etapnem oskrbovališču v Za-
logu, pošta D. M. v Polju. 60-0

Inteligentna, gospodinjstva vešča
gospodična !!
išče mesto reprezentantije doma
ali kot opora gospodinj. Dopisi z na-
tanočeno navedbo pod „reprezentanti-
nja 6042“ na uprav. „Slov. Naroda“.

KOZA
z mladim kozličkom se proda.
Pobližje v Valjčnem mlinu v Kranju.

Iščem
učenca ali učenko
za trgovino z mešanim blagom. Ivan
Lüschnigg v Šmarju pri Jelsah.

Gospodična
slovenskega, nemškega in angleškega
jezika v govoru in pisavi vešča, ki je
dovršila 2 letnika učiteljske pripravni-
ce in ima lepo pisavo, želi primerne
službe v kaki trgovski, bančni ali
odvetniški pisarni. Naslov pove iz pri-
jaznosti uprav. „Slov. Naroda“ 6014

Kupim
mladega, velikega, hudega
psa čuvaja.
Ponudbe na naslov: M. Dolničar,
restavrat. juž. žel. št. Peter na Krasu.

Hotel Europa na Bledu
oddaljen 2 minuti od kolodvora — po-
polnoma opremljen — se proda pro-
stovoljno. Kupci naj se ogledajo ali
stavijo vprašanja na lastnika Rudolfa
Kokalj, Ljubljana, Prešernova ul.
54/L. Posredovalci izključeni. — 6046

ŽBICE (PIFFEL)
ter eno in dvomesečne žbice za čevlje
(Scherken), jeklene varovalce čevljev,
ušesca za čevlje prodaje na debelo
B. Kougl, tvornica žblijev, Praga,
Karlin št. 490/1. 6018

Zadostuje samo en polkus!
Dijamantni prašek je biser
vseh lepilnih praškov!
Novo! Novo!
Neverjeten uspeh!
Slednjic iznajdeno n. a. b. o. l. j. s. e.
sredstvo! veselo vzklila vsaka
gospodinja.

Dijamantni prašek
je na kontinentu edino sredstvo,
ki eksistira za trajno popravilo
preluknjane ali prežgane ploče-
vine in danes razprodane drage
emajlne posode, umivalnih
kotlov, stekla, marmorja, porce-
lana, kamnine, železa, kosti,
košenih in roženih predmetov
itd. Na tisoče dragih posod, vaz
itd. je „Dijamantni prašek“
zopet napravil porabnih. Zlep-
ljena mesta se dajo oblikovati,
brusiti in poslikati. Popravljena
ema lina, železna ali pločevinasta
posoda se kakor prej lahko zo-
pet rabi za kuhanje in zleplje-
nje po priloženem navodilu lahko
izvrši vsak sam. **Poizkusni za-
voječek 4 K.** Razpošiljanje po
povzetju. Za preproščanje visok
zastufek. **Najno svari!** pred
nakupom manjvrednih ponaredb
Pazite: Vsak zavoj ima obla-
stveno varovalno znamko „Diam-
mant-Pulver“ s sliko gospodinj-
e v modrem škfu. **Robert Jöbstl,**
Neumarkt i. St. Glavni zastop-
nik za Balkan. 5984

Dolniska glavnišča in rezervni fond:
K 103,000.000.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1917:
K 214,681.380.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rematnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent v vsakodnevni vedno ugodni obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje bančnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje kup-
ponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. —
Najemodaja varnih predalov samopshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin
dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. letnišnje brezplačna revizija izre-
banih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Ameriko

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41

Iščem službo
priv. uradnika.
Maksimilijan Kodr, abiturijent realke, Ljubljana 7, Planinska cesta 176.

Trgovca
starejša samostojna moč, želi prenesti službo kot knjigovodja, vodja kake podružnice itd. Prijazne ponudbe pod „Vestem 400/6012“ na upravništvu Slovenskega Naroda.

Stare damske klobuke
sprejema v popravilo in tudi nove prenaša na nove oblike. Fran Gerar, tovarna slamičkov v Stobni, pošta Domžale pri Ljubljani. — Cene primerno nizke, postrežba točna. — 5498

Trgovski potnik
vojašine prost, zmožen obeh deželnih jezikov, 1860 službe v kaki večji tovarni ali trgovini. — Nastop lahko takoj. Ponudbe pod „trgovca 6010“ na upravništvu Slovenskega Naroda.

Nudim slivovko, tropinovec in konjak.
Viljem Spitzer, Ljubljana, Kolizej.

Kdor potrebuje pohištvo
naj si je ogleda na Rimski cesti 16.

Trgovsko naobražen mladenič,
20 let star, invalid brez zun. poškodb, želi vstopiti v službo pri kakršnem trgovcu ali trgovskem podjetju. Obvlada slov., slobohrvat. in nemški jezik v govoru in pisavi, trgovske predmete in nemško stenografijo. — Cene ponudbe pod: „Abs. 3 let. trg. akad. 6011“ na upravništvu Slovenskega Naroda.

Poslovodja
zmožen obeh deželnih jezikov, vojašine prost, želi mesta v specializirano trgovino ali v deželni prideli. — Plača po dogovoru. — Nastop lahko s prvim novembrom. Ponudbe pod: „št. 908/6009“ na upr. „Sl. Nar.“

Sadnega punša ekstrakt
la. kakovost, umeten, s saharinom oslajen, daje z vročo vodo izborni pižok. Okus in vonj pravega punša. Sladkor ni potreben. Razpošiljanje od 5 kg naprej kg za K 10.60. 5603
ADOLF TOSEK, PRAGA,
Kralj. Vinohrady št. 1274/17.

Novo češko gosje perje!
Fuljeno belo, prima puh kg K 55.—, belo polpuh K 38.—, naj-finejše belo s puhom K 26.—, dtto II. vrsta K 18.—. **Nepu- ljeno** belo I. vrste K 10.—, dtto II. vrsta K 7.— razpošilja
Irma Haldek,
Praga-Smichov,
Kinského tř. 1.

98% modra galica K 1500.— za 100 kg
99% žvepl. prašek „3200.“ — „100“
Žveplo v šibikah „2700.“ — „100“
Bakrenozvepl. prašek „2400.“ — „100“
Žveplo za žveplanje „3400.“ — „100“
na juti „3400.“ — „100“
50% žveplena ilova prst fino zmleta „1500.“ — „100“
„Wachriegel“ na- domestek za milo v kosih po 1/4 kg „260.“ — „100“
dobavlja točno v vsaki množini po železnici ali pošti ako se denar pošlje naprej 5902
Sigmund Kaiser, import, eks- port, komisija Budapest IX. Bakáts-utca 5.

Vsaka dama naj čita
mojo velenimivo navodilo o modernem negovanju grudi.
Izkušen svet pri vpadlosti in pomanjkanju bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd. 41.

Srbečico, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „SEBAFORM“-mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—.
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri zlatem jelonu“, Ljubljana, Marijin trg. 5958
Pozor na varstveno znamko „SEBAFORM“

Prva kranjka medicinske droge rije
parfumerija, fotograf. manufaktura Ltd.
Olastv. koncesijonirana prodaja strupov.
Ustanovljena leta 1897.
ANTON KANC
Ljubljana, Zidovska ulica 1.
Ceniki na razpolago.

Zajamčen uspeh. Tisoče zahvalnih pism na ogled.
Bujne, lepe prsi
dobite ob rabi med.
dr. A. Rixa kreme za prsi garantirano neškodljivo za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 5.—, velika pušica, zadostna za uspeh K 10.—. Poština posebej. — Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lanklerergasse 6 E.
Zaloga v Ljubljani: drog. Kanc in „Adria“, Zaloga v Mariboru: lekar. Schulzenel, Mar. pom. in parf. Nolfran. V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 5.

100.000 i
hvaljenih odjemalcev potrjujejo, da uničevalen korenin **BIA-BALZAM** v 3 dnevih brez bolečin odstrani kurja očesa, bradavice, roženo kožo. Uspeh jamčen. Cena 3 K 3 lončki 7 K, 6 lončkov 11 K.
ZOBODOL odstrani „TIBES“ pri najbolj trdo- vratnem zobobolu, ko so odpovedala vsa sredstva in pri olih zobeh. Ob neuspehu de- nar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 11 K. Nič več zobnega kamena ali slabega duha iz ust. Snežnobele zobe Vam napravi zobni fluid „XIRIS“. Takojšen učinek. — Cena 3 K, 3 steklenice 7 K.
Podgane, miši se popolnoma iztrebijo uspešno, denar nazaj. Na stotine zahvalnih pism. Cena 4 K, 3 škatljice 9 K. — Stenice, uši, bolhe, ščurke uniči radikalno z zalogo vred „TIBERA“. — prasek proti mrčesu zraven 2 K. — 3069
KEMENY, Košice (Kassa) Postfach 12/31 (Ogrsko).

JOSIP OMERSA
trgovina s pisarniškimi potrebščinami
na debelo in drobno
razpošilja pivnike „Dauerlöcher“ brez papirja; večni notes (Dauernotiz-Block) brezkončen; žepna držala (Taschenhalter-Füllfeder); karbonski popir v vseh barvah; indigo-papir, prima kakovost; svilnati papir v barvah. Tintrol za izdelovanje črnih v vseh barvah; pisarniški lep v stekleni- cah (znamka Felse fest); Dum-Dum natičak varuje svinčnik brez pretikanja. Kompletni zabočki za izlobo papirne trg- vsebina 10 kom. žepnih držal v različnih barvah. **Trgovci popust.** — Pisarniški papir vseh vrst v zalogi, in še druge novosti.
Ponudbe prosim na poštni predal št. 143, Ljubljana. 5934

Alfonz Breznik učitelj Glasbene Matice in edini zapriž. strokov- njak c. kr. dež. sodišča
Ljubljana, Kongresni trg št. 15
(Nasproti nunske cerkve.)
Največja in najposobnejša trdnja in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih c. kr. dvornih in komornih tvrdk: **Steinway, Förster, Rudolff, Stelzhammer, Böhm & Hottelmann, Gies in Hofmann** imam edino izključno le jaz za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falzi- fikativnih navideznega „počelna“.
Ugaševanje in popravila s strokovništvom in cen. 10 letna poslovalnica zvezna garancija.

Ves elektrotehniški instal. material
napuščalci in stranski regulatorji (Anlasser u. Nebenschluss-regulatoren) dobaven točno s skladišča. — Elektrarne, instala- torji in odjemalci na veliko naj zahtevajo novi cenovnik materiala z navedbo, kaj potrebujejo. 5558
Zamena, novo ovitje in popravila elektromotorjev
BRUNO SMUTNY, GRADEC, WIELANDGASSE 56
Brzjavni naslov: „Elektrosmutny“.

Damski klobuki
raznih fazon v veliki izbiri že od K 50.— dalje, kakor tudi otroški od K 20.— dalje pri
R. Fabčič, modni salon, Rimska c. 6.
Sprejme se učenka, stanujoča v Ljubljani.
Žalni pajčolani v veliki zalogi.

Proda se okoli 100 oralov zemljišč.
V nedeljo, dne 3. novembra t. l. ob 11. uri predpoldan se bo vršila na graščini Steinbrunn (prej Steinhof) na Plitvičkem vrhu pri Radgoni na Štajerskem prostovoljna dražba (Holtacija) okoli 100 oralov zemljišč v poljubno veli- kih kosih. — Zemljišča obstojajo večinoma iz travnikov ter so ugodna tudi za stavbe in naseljevanje. — Kdor hoče svoj denar še pravočasno varno naložiti, naj kupi zemljišča!
Graščina Steinbrunn.

Usnjate nabitke
priporoča
Peter Kozina & K°
trgovina s čevlji 5886
Ljubljana :: Breg 20.

200.000 K
znaša glavni dobiček novih avstrijskih srečk
Rdečega križa
1. novembra t. l.
Vsako leto 4 žrebanja. — Izvrsten igralni načrt.
Vsaka srečka mora biti izžrebana do 1956.

Nabavna cena 49 K
Po vpošiljavi tega zneska in 80 vin. za rekomandacijo in efek- tni prometni davek dobi naročnik nemudoma originalno srečko.
Cena na zmerne mesečne obroke:
3 komadi na 36 meseč. obrokov po K 5.30
5 komad. na 36 meseč. obrokov po K 8.30
10 komad. na 36 meseč. obrokov po K 17.60
15 komad. na 36 meseč. obrokov po K 26.20
Kupci na mesečne obroke dobe po odposlatvi prvega meseč- nega obroka oblastni prejemni list s takojšnjo igralno pravico. — Po vsakem žrebanju položnice in žrebni listi.
Avstrijske poštne hranil. št. 145.963.
Ogrske poštne hranil. št. 35.000.
Bosenske poštne hranil. št. 7.919.
Banka JOSIP KUGEL & Co.
poslovalnica c. kr. državne loterije 5367
Dunaj VI., Mariahilferstrasse 105.

Novo črno brinje
se dobi pri J. Knezu v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 3. — 5925
Rači družinskih razmer se proda v sredini Ljubljane
2 nadstropna hiša
z 2 prodajalnima po jako ugodni ceni. Pojasnila daje Fran Goldman, Kri- ževniška ulica 9/II. Ljubljana. 5878

Biljard
firme Seifert s krogli in kejem se takoj ceno proda, je zanesljivo dobro in varno naložen denar. Poizve se v kavarni Slon pri blagajni v Ljub- ljani. 5079

Kupujte
namesto dragih peresnic (Federmodro- cev) dobro izdelane žičaste peresnice z lesenim okvirjem (Dratmodroci) vse velikosti po zmerni ceni. Zaloga pohištva Marije Terezije cesta 13, (Kolizej). 5927

Karbidne svetiljke
dajo lepo luč; dobijo se po K 20.—, 22.—, 26.—, 28.—, 32.— pri — 5697
Ant. Lečniku, Borovlje, Koroško-

Vodna moč,
eventuelno električna, 100—300 HP, se išče na Spodnjem Štajerskem, Kranjskem ali Primorskem. — Dopisi pod „Genügende Arbeitskräfte P. O. 745“ na Rudolfa Mosse, Praga, Prikopy 6. 5971

Srbečica
hraste, izpuščaje, grinte in druge kožne nadloge odpravi hitro in si- gurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 5.—, dvojni K 9.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože, škatljica K 3.—. Oboje se dobi proti vpslatvi zneska od Paratol-Werke, Apoteker Ulmer, v Budimpešti, VII-24, Rozsa utca 21.

Proda se takoj velika hiša v Ljubljani
na jako prometni cesti, v kateri se na- haja gostilna, trafikla, velik hlev, supe, kleti, več stanovanj ter veliko dvorišče, posebno pripravno za trgovca, kateri kupčuje z deželimi pridelki. Prodajna cena K 180.000.— Prekupci so od kup- čenja izključeni. — Le resni kupci naj pošljejo svoje naslove na upravništvu „Sl. N.“ pod „lepa bodočnost 5926“

Ženitna ponudba.
Vdovec brez otrok, 38 let star, kre- pke, mladeniške postave, čevljarski moj- ster in trgovec s kolonijalnim in ma- nufakturnim blagom, lastno hišo v lepi, prijazni vasi na Goriškem, se želi se- znaniti z zdravo, krepko, pridno v gos- podinjstvu in če mogoče tudi v trgo- vini izrjeno gospodinjstvo ali vdovo brez otrok v starosti 24.—38. let z ne- kaj premoženjem ali lastno kmetijo. Prosi se sliko z natančnimi podatki pod „zadovoljnost 5494“ na uprav „Sl. Nar.“ Tajnost strogo zajamčena.

Došel je krasen nakit
za božična drevesca; jako lepe masivne oblike (ni steklo). Po- skušne pošiljave 12 tuc. K 38.40, franko poštne in zavijke pošilja
tvrdka F. Šibenik,
izdelki „Adria“, Ljubljana, Gosposka ul. 16. 5896

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 10.000.000.— kron.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondi nad 2.000.000.— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.
Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, finan- cira erarične dobave in dovoljuje
APROVIZACIJSKE KREDITE.

Tesarje in mizarje
proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje službeno) sprejme **ANTON STEINER**, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

KONTORISTINJA
ali invalid več vseh pisarniških del, se išče za večjo industrijo. — Vstop takoj. Ponudbe pod: „Starostna moč 5933“ na upravo „Sloven. Narodas.“

Čudotvorno šilo

samo K 4-90 šiva (šepa) kakor šivalni stroj. Najboljša iznajdba za krpanje usnja, strganih čevljev, konjskih opravi, odevi vseh vrst blaga obk. i. t. d. Jamstvo za porabnost. — Cena kompletnem šilu s sukanecem, 4 različnimi šivankami in navodilom za en komad K 5.—, 3 komadi K 14-50. — Po povzetju pošlita M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hlesgasse 13-48. 5365

Tovarna slamatih izdelkov
priporoča gg. trgovcem in cenjen. občinstvu veliko zalogo:
različnih slamatih Šolnov
torbic (cekarjev)
predpražnikov
itd. 981
Cerar Franjo, tovarnar,
Stob, pošta Domžale.

Štampilje
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
ANTON CERNE,
graver in izdelovatelj kaučukovih štampilj
LJUBLJANA, Dvorski trg št. 1.

Zastoni
dobi vsakdo na željo moj glavni katalog o urah, zlatinah in srebrninah ter glasbenih orodjih. Violine po K 40.— 45.— 55.—, dobre harmonike po K 45.— 60.— 80.— Dvovrstne dunajske harmonike po K 120.— 140.—, trovrsne po K 300.— 400.—, Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Razpustila proti vposlatvi zneska ali po povzetju trdka. — **JAN KONRAD,** z. iz. dvoraj dobavitelj, Most (Brüx) Stev. 1957, Češka.

DAMSKA MESEČNA PREVEZA
zdravniško priporočena Varuje pred prehlajenjem, dobro vsesava, piše, komodna in praktična, varčuje perilo, se dobro pere, ter ostane vedno mehka. Kompletna garnitura K 12.—, 20.—, na leta trpežna K 28.— 36.—, najfinjša pa K 44.— in K 58.— Portozavojn. K 1-50 Vvratstvo žensk izmivalni aparat 40.—, 45.— K. Pošiljatev diskretna. — Higijena, blaga trgovina **St. Potoky Dunaj, VI. Stieglengasse 15.** 1199

Es
Belno na damskem nebesu je španski puder **Es**
ki bi ga ne smelo manjkati na nobeni toaletni mizi.
Izdeluje ga v tej stroki jako dobro znana firma **Strohbach, Kunz & Comp** na Dunaju iz najboljšega blaga po staropreizkušenem španskem receptu. — Puder je pri dnevnih in umetnih razsvetljavih neviden, v rabi jako izdaten ter elegantno zavij.
Dobiva se po vseh lekarnah, parfumerijah, drogerijah ter pri vseh damskih frizirjih. — Preprodajalci popust. — Glavna zaloga za Stajersko, Koroško in Kranjsko: 5802
Bela Reich & Comp., Gradec, Volksgartenstr. 18, telef. 1169.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove uprava „Sl. Nar.“ pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Bližnji mir

povzroči veliko padanje cen, vendar še vedno kupujem stare zobe in umetna zobovja po najvišjih cenah. — Poštno pošiljatev se rešijo takoj. — Prva ljubljanska nakupovalnica zob **Schlesinger, Ljubljana, Stari trg 15, II. nadst.** 5991

Uglaševalec klavirjev

G. F. Jurásek
Lubiana, Wolfova ul. 12.
Edini specialista izvršuje vsa popravila te stroke.

Trgovina zlatnine :: ur :: srebrnine

F. Čuden Sin
se nahaja nasproti gl. pošte
v Ljubljani. 3221

Gonilni jermeni

brez dopustilnega lista. Takoj dobavni. 100 mm širok jermen prenese 12 PS. Za vlažne in suhe prostore. — Pasovi (Berthegurten). — Transportni trakovi. **Kattner & Co, Gradec 14.** 4333

RAZSTAVA.

Naznanja se, da je v izložbi razstavljena lepa namizna oprema iz pravega srebra, kakor jedilno orodje, nastavki, sladkorne doze, svečniki itd. Predmeti so lepi, res nekaj posebnega, pripravljeni za vsako darilo. Trdki se je le slučajno posrečilo, dobiti to blago. — Vabi se slavno občinstvo, cen. odjemalci od tu in z dežele na oled. Prijatno se priporoča **F. ČUDEN**, Prešernova ulica št. 1, nasproti Frančišk. cerkve

Univerzalni stroj za sekiranje mesa

(Obl. var.)
izboru poraben za sekiranje vseh vrst mesa, sočivja, fižola itd. Komad stane K 60.—
Univerzalni MLIN ZA MAK
izboren za mletje maka, dišav, orehov, sladkorja, kave i. t. d. Cena komadu K 24.—
Drobilnik za kosti... K 320.—
Stiskalnica za krompir in sadeže K 20.—
Z Dunaja razpošilja proti vpošiljavi zneska glavno zastopstvo **Max Böhnelt, Dunaj, IV. Margaretenstr. 27 Abt. P 17.** Prospekt zastoni. 3074

Polhove, krtove, hrčkove kože

kupuje po najvišjih cenah
D. Köllner, trgovina s kožami in krzni, Lipsko (Leipzig), Brühl 47.
Dopošiljanje prosim po pošti v 5 kg zavetkih in se takoj po prejemu dopošlje znesek. 4663

Pavel Krulej

nadporočnik v rezervi

Minči Krulej roj. Müllerjeva
poročena

Trbovlje

Zagorje o./S.

27. vinotoka 1918.

Vino (šilher)

izabala okoli 100 hektar ter nekaj vagonov dobrega štajerskega jabolčnika je naprodaj. Na željo priskrbim sode. Naprodaj je tudi 5 vinskih črpalic (pump) še z mirovnimi cevmi prodaja točno in na ceneje **F. Rosenkranz, Gradec, Annenstr. 60.**

MODNI SALON STUCHLY-MASCHKE

v LJUBLJANI, Židovska ulica št. 3 in Dvorski trg 1
priporoča prve vrste
VELOUR-KLOBUKE
najfinjša blago zadnje novosti tvornic v Novem Jičinu, ter svile in baržunaste klobuke in čepice. Popravila se sprejemajo in vestno izvršujejo. — Žalni klobuki vedno v zalogi.

Čas je že sedaj da si nabavite pravotastno kot najbolj primerno

Božično darilo

še pravo izvrstno dišečo toaletno milo vseh vrst pri firmi **Milan Hočevar, Sv. Petra cesta št. 28.**

Za jesensko sezono

pobarva vsako blago za moške in damske obleke, kakor tudi cele, nerazparane obleke v poljubnih barvah v splošno zadovoljnost

Prva in največja parna barvarna in kemična čistilnica

Josip Reich, Ljubljana

Tovarna: Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Selenburgova ul. št. 3.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

BARVE ZA OBLEKE

Vse vrste barv, suhih in oljnatih, mavec (gips), mastnec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarjski klej, pleskarske, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi trdka

A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA.

Ceniki se za čas vojske ne razpošiljajo.

Želim kupiti hišo z vrtom v vrednosti od 30 do 40.000 K v Ljubljani ali okolici. — Ponudbe do konca oktobra na upravištvo „Slovenskega Naroda“ pod št. 5908.

Različni vinski sodi

se prodajo. — Poizve se pri vratarju hotela „Mirja“, Koroševa ul. 22 v Ljubljani. 5952

Povečane slike

to naravne velikosti, kakor tudi oljnat portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185

Davorin Rovšek

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Koroševa ul. 34 a.

Gospodična

pohlevnega vedenja za otroke, ki pomagajo pri lahkih domačih opravilih se sprejme. — Po vojni v Ljubljani. — Plača 50 K. — Istotam se sprejme tudi priprosta

kuharica

za vsa domača dela. Plača 50 K. — **Fr. Mulec, Gradec, Nibelungeng. 2**

BLUZE

Priporočamo krasne plašče, jopce, krila, kostume, nočne halje, perilo, modne predmete, športne klobuke in steznike. Zelo solidna trdka:

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša 2852

Pine

otroške obleke in krstne oprave.

JOS. ROJINA

modni atelje za gospode

== LJUBLJANA ==

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške, uradniške

== UNIFORME ==

po meri v najkrajšem času.

Prvovrstne karbid. SVETILKE

za sobe, elektr. žepne svetilke in vedno 5051

sveže baterije ter vžigalnike

v veliki izbiri priporoča trdka:

Ignacij Vok

ja ina trgovina s šiv. stroji in koles

Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Kupujem zmedene ženske lase.

Stefan Strmoli,

Ljubljana, Pod Zrnančo št. 3.

POZOR! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer ob delavnih samo od 9. do pol 1.

Stanje vlog je značalo koncem meseca junija 1918 K 279,050.534-29.

Glavnica K 50,000.000.—

Podružnica v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.